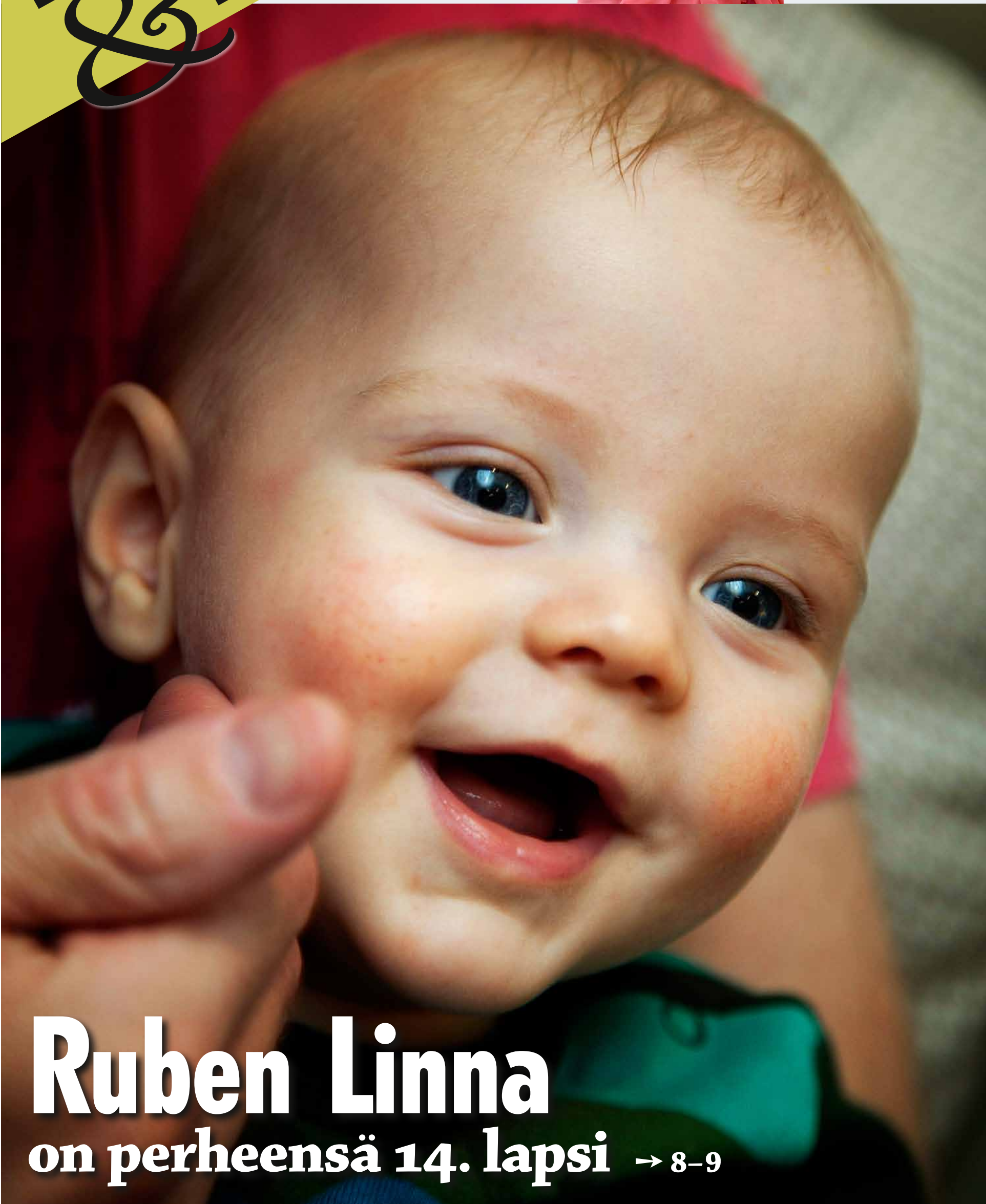

19 31.10.2012

KIRKKO & KOTI

**Adoptoi
pakolainen
→ 2**

Ruben Linna

on perheensä 14. lapsi → 8-9

AJANKOHTAISTA

Pakolaisen kasvot tutuksi

Adoptoi pakolainen ystäväksi! Uusi kampanja ei edellytä taloudellista tukea – arjen jakaminen, yhteen kokoontuminen tai esirukous riittää.

Uskonsa vuoksi vainottuja on tänäänkin henkensä kaupalla pakenemassa kotimaastaan. Yli puolella maapallon väestöstä ei ole uskonnonvapautta. Moni vainottu etsii tukea Euroopasta tai muista teollisuusmaista.

Juuri päättynyt Ekumeeninen vastuuviikko avasi uuden kampanjan: adoptoi pakolainen ystäväksi. Vastuuviikkoa vietettiin tänä vuonna 21.-28. lokakuuta. Silloin alkaneen kampanjan teemana on uskonvainoista johtuva pakolaisuus.

Kynnystä matalaksi

Kampanjalla rohkaistaan luomaan yhteyksiä

vainottuihin ja antamaan heille tukea ”adoptoimalla” Suomessa asuva, vainoa kärsinyt henkilön ystäväksi seurakunnan kautta.

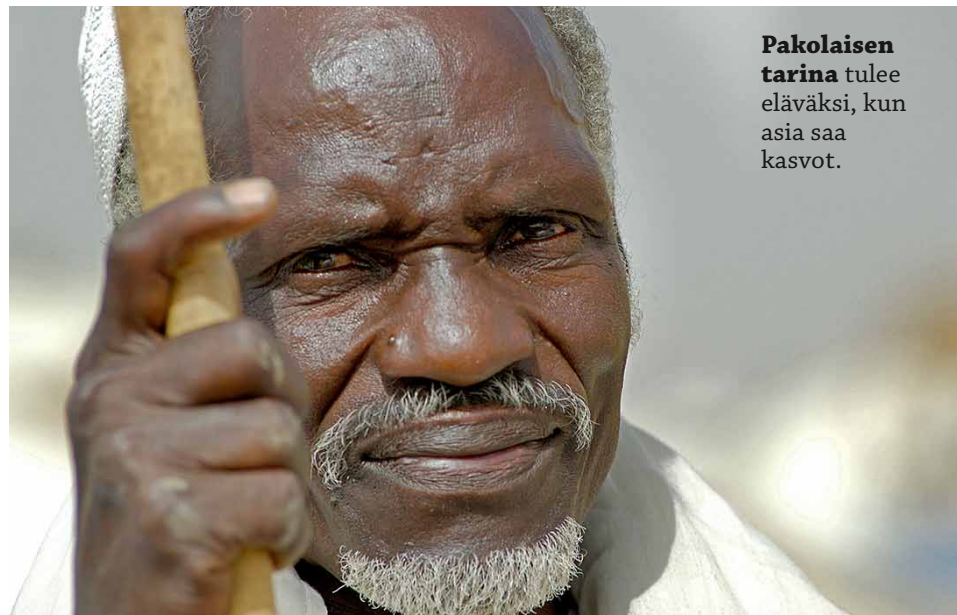
”On mahdollista adoptoida myös kaukana asuva pakolainen, jolloin tuki on esimerkiksi esirukousta ja kuulumisten seuraamista. Ensisijaisesti kuitenkin toivotaan, että kynnys auttaa kotimaahamme saapuneita pakolaisia madaltuisi”, kertoo Ekumeenisen vastuuviikon koordinaattori **Anna Hyvärinen** Suomen Ekumeenisesta Neuvostosta.

Tuki voi Hyvärisen mukaan olla vaikkapa sitä, että pyytää ja hakee mukaan seurakunnan tilaisuuteen tai kotiin kokkaamaan ruokaa, jakamaan hetkeksi arkea. Yhteyksiä luomalla autetaan myös kotoutumista, uuteen kotimaahan sopeutumista.

Turvapaikan saaminen vaikeaa

Anna Hyvärinen kuvaa, että ystävyyssuhteiden kautta tutun pakolaisen tukeminen on osallistava, oma-aloitteisuutta vahvistava ja myös kristillinen tapa toimia rinnalla.

”Sellaista kaivataan. Vakuumuksensa tähden pakenevat löytävät harvoin myötätuntoa

Pakolaisen tarina tulee eläväksi, kun asia saa kasvot.

PAUL JEFFREY/KIRKON ULKOMÄÄNAPU

vastaanottavista maista. Myös turvapaikan saaminen vainon perusteella on vaikeaa.”

Suomeen tulevia pakolaisia ei tilastoida siten, että syy pakolaisuuteen kirjautuisi. Tämän vuoksi maahanmuuttovirastolla ei ole tarjota tietoa siitä, kuinka suuri osa Suomeen tulleista pakolaisista on uskonsa vuoksi vainottuja.

Moni kehitysmaassa vainon kohteeksi joutunut jää valitettavasti alueen sisäiseksi pakolaiseksi ja kuormittaa köyhän valtion kehitystä entisestään.

Suomeen on viime aikoina tullut pakolaisia ainakin Irakista, Turkista, Nigeriasta, Sudanista, Kongosta ja Pakistanista.

Seurakunnat, ryhmät tai yksittäiset ihmiset voivat adoptoida Suomessa asuvan, vainoa kärsineen henkilön ystäväkseen. Henkilöitä voi kysyä oman seurakunnan työntekijöiltä tai Vastuuviikon koordinaattorilta osoitteesta anna.hyvarinen@ekumenia.fi.

ULLA REMES

PYSÄKILLÄ

Turvallisuuden peruspil

Poliisi huolehtii kansalaisten turvallisuudesta myös tulevaisuudessa, vakuuttaa Pohjois-Savon poliisilaitoksen poliisipäällikkö Kari Heimonen.

Kaksoissurmia, kaahailevia rattijuoppoja, julkisuuteen halajavia puukomaakareita ja asuntomurtojen sarjoja – siinä aivan viime viikkojen satoa uutisista ja lehtien palstoilta. Ei ihme, jos kansalaiset alkavat tuntea olonsa yhä turvattommaksi.

”Kun mediassa tuodaan esille tällaisia rikoksia, se yleensä horjuttaa ihmisten turvallisuuden tunnetta”, Heimonen selvittää.

”Viimeksi kansalaisten tuntemuksia on tutkittu vuonna 2009. Silloin Pohjois-Savon tuloksiin vaikutti alueella tapahtunut vanhuksen raaka murha, joka sai ihmiset kokemaan turvattomuutta.”

Keskimäärin suomalaisten kokemus turvallisuudesta oli tuolloin heikentynyt muutaman prosenttiyksikön verrattuna kolme vuotta aikaisemmin tehtyyn tutkimukseen.

On tärkeää kuulua johonkin

Heimosen mukaan hyvä hallinto, oikeusvaltio ja toimiva poliisi ovat turvallisuuden peruspilareita.

”Monesti poliisiorganisaatiota kri-

”**Rikoksen pelkoa** tuntevat eniten naiset ja vanhuksset, vaikka uhreiksi valikoituvat pääsääntöisesti nuoret miehet”, poliisipäällikkö Kari Heimonen kertoo.

PÄÄKIRJOITUS

Hiljaa kääntyy lehti

Kaksi toisistaan irrallista, arkisen hiljaista nelivuotisjaksoa vaihtuu. Kirkon uunituore nelivuotiskertomus *Haastettu kirkko. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2008-2011* piirtää realistisen kuvan sisästä ja ulkoa haastetusta kirkosta. Kunnat puolestaan saavat uudeksi nelivuotiskaudeksi päättäjänsä viikonloppuna päättyneiden vaalien tuloksen mukaisella tavalla kolmen suuren linjassa, vaikka Perussuomalaiset varsinkin Savossa vahvistivatkin asemiaan.

Kummallakaan kentällä ei arjen tultua hurrata eikä äkkikäännöksiä tehdä, sen enempää kuin suuria uuti- siakaan nähdä. Ellei sitten kirkon jäsenkadon jyrkkene- minen ja yleinen sitoutumattomuuden kasvu sekä talo- udellisen kriisin kärjistyminen jossakin kohdassa hah- motu muuksi kuin pidemmän linjan kestouutiseksi?

Tulossa ovat kunta- ja seurakuntatalouden riistetyt vuodet. Nämä valtuutetut tai viimeistään heidän seu- raajansa joutuvat tekemään karuja päätöksiä. Toisaalta lähelle voi kuitenkin vaikuttaa ja päätösten vaikutukset näkee, niillä voi myös ilahduttaa – esimerkiksi lähili- kuntapaikat tai oman kirkon remontti ovat kaikenikäi- sille merkittäviä.

Haastettu kirkko, riistetty kunta. Raastettu kun- talainen, hyysätty seurakuntalainen? Ei sentään. Raha ei ratkaise kaikkea. Nykyinen yksilöllisyyttä arvostava ihminen siedä juurikaan neuvoja tai ohjailua, ei opil- listakaan hyysäämistä. Yksilöllisyyden huomioimi- nen yhteisöllisyyden vahvistamisen rinnalla on kirkon todellinen haaste.

Seurakunnassa omaehtoisuus, vapaaehtoisuus, tilan antaminen oman näköiselle toiminnalle on entistä tär- keämpää, mistä kertovat myös tuoreet nelivuotistut- kimuksen tilastot: vapaa- ehtoistyön kasvu on nähtä- vissä. Seurakunnan työ tulee vapaaehtoisten kautta moni- ulotteisemmaksi ja kris- titty löytää uusia tapoja elää todeksi vakaumustaan.

Se kaikki kertoo hyvää! Yhteisöllisyys nousee siellä missä ihmiset tahtovat

parantaa elinympäristöään ja tukea toinen toisiaan. Myös kunnallisvaalien alla mittava vapaaehtoisten joukko edisti demokratian toteutumista ja mahdollisti valinnanvapautta kaikille meille, vaikka äänestyspro- sentti olikin luvattoman alhainen.

Yhteiskunnallinen vastuu diakonian rinnalla on yksi merkittävimmistä kirkon tehtävistä. Heikoimmista huolehtiminen on myös osa yhteiskunnan perusteh- tävää. Auttakoon ihmisen parempaa elämää kirkon ja kunnan miehet ja naiset, työntekijät, luottamusmiehet ja vapaaehtoiset yhdessä.

Toivon mukaan kirkko ei missään kohdassa, millään tavalla haastettuna unohda ydintehtävänsä, Jumalan Sanan saarnaamista. Se tehtävä ei riipu ulkoisista olosuhteista.

ULLA REMES
ulla.remes@evl.fi

muotoilua. Muutokset toteute- taan vielä kuluvana syksynä.

✚ **Tytöt ja pojat seurakuntalaisina -kirja tukee seurakuntien varhais- nuorisotyötä.** Kirkkohallituksen täysistunto hyväksyi lokakuussa Ty- töt ja pojat seurakuntalaisina -kehit- tämisasiakirjan. Sen tavoitteena on tukea seurakuntia työssä, joka kos- kee 7-14-vuotiaiden lasten ja heidän perheidensä seurakuntalaisuutta.

Seurakunnille kootaan myös verkkoon ideoita ja malleja eri puo- lilla Suomea tehdystä kehittämis- työstä. Myöhemmin täysistunnon käsittelyyn tuodaan myös kehittä- misasiakirjat Nuoret seurakuntalai- sina ja Aikuiset seurakuntalaisina.

✚ **Rakennusavustuksia jaettiin.** Syksyn jaossa kirkkohallitus jakoi yhteensä noin 2,75 miljoonaa eu- roa. Koko vuoden rakennusavus- tusmäärä nousee lähes 5 miljoo- naan euroon.

✚ **Arkkipiispantalosta kirjoite- taan historiateos.** Kirkkohallitus myönsi Pyhän Henrikin säätiölle 30 000 euroa Turun arkkipiispan- talon historiateoksen ensimmäi- seen vaiheeseen. Hanke käynnis- tyy vuosina 2012–2013.

”Ihan muutamassa vuodessa on li- sääntynyt muun muassa sellainen il- miö, että ulkomailta tulee rikollisliiga päiväksi Suomeen. Keikan jälkeen he pikaisesti häpyvät maasta. Poliisi on ai- ka voimaton siinä tilanteessa.”

Rikollisen uhriksi voi nykyään joutua täysin tietämättään myös internetissä. ”Nuoret kasvavat nykyään jo hyvin internetin maailmaan. Vanhemmat sen sijaan eivät välttämättä ole niin sinut tietotekniikan kanssa ja toivoisin, että heille olisi enemmän tarjolla ohjausta ja valistusta.”

Uudistus turvaa toiminnan

Hallituksen kaavailema poliisihallinnon uudistushanke on viime aikoina saanut paljon palstatilaa ja herättänyt myös huolta kansalaisten keskuudessa.

”Ei kannata huolestua. Uudistuksen kohteena on poliisiorganisaation hal- linto ja tukitoimet, ei kenttähenkilös- tö”, Heimonen painottaa.

”Poliisiorganisaatiota lähdettiin uu- distamaan ensimmäisen kerran jo vuonna 2009, jolloin tehtiin muutok- sia kenttähenkilöstön suhteen. Siihen ei ole enää tarvetta puuttua.”

Eniten ihmiset ovat olleet huolis- saan Liikkuvan poliisin lakkauttami- sesta.

”Liikkuva poliisi –nimike poistuu, mutta henkilöt eivät. He vain siirtyvät paikkallispoliisin alaisuuteen tekemään liikenteen valvontaa.”

Heimonen kertoo, että Pohjois- ja Itä-Suomessa ei tule tapahtumaan ra- dikaaleja muutoksia poliisin toimipis- teiden suhteen.

”Muutokset painottuvat Etelä- ja Länsi-Suomeen, jossa on tiheämpi pal- veluverkosto.”

”Uudistuksella turvataan poliisin toimintakyky myös tulevaisuudessa. Il- man uudistusta säästöt jouduttaisiin ottamaan perustason työstä ja se olisi kestämatön vaihtoehto.”

HELI HARING

lituksen ja hiippakuntien yhtei- sen kiertueen teemana on Nuoret ja syrjäytyminen. Liikkeellelähtö- tilaisuus pidetään Puijon kirkossa (Taivaanpankontie 3) perjantaina 2.11.2012 kello 13–16. Kiertue käy jokaisessa yhdeksässä hiippakun- nassa. Alueen piispa osallistuu ta- pahtumaan.

✚ **Siilinjärven seurakuntaan valit- tiin uusi lähetyssihteeri.** Seura- kunnan lähetyssihteerin virkaan valittiin lähetyssihteeri-diako- ni Pauliina Ruotsalainen Lapin- lahdelta, varalle yhteisöpedagogi (AMK) Jenni Shakya. Määräai- kaan mennessä virkaa haki 12, joista kaksi perui hakemuksensa.

✚ **Uusi nimikkolähettiperhe Siilin- järven seurakunnille.** Siilinjärven seurakunta teki Suomen Lähetyt- seuran kanssa sopimuksen Kaiju Neiglickin ja Timi Maran työn tu- kemisesta. Hongkongissa työsken- televää perhettä tukee myös Kuo- pion Puijon seurakunta.

✚ **Ruokoniemen leirikeskuksen** maanrakennusurakan toteuttajak- si Säyneenjoen Taimitarha Oy:n. Korjaustyö sisältää salaojitusta, sa- devesiviemärintiä ja maanpinnan

”Rikollisen uhriksi voi nykyään joutua täysin tietämät- tään myös internetissä.

Suomi puolestaan on pitkällä aika- välillä tarkasteltuna ollut Suomen väkivaltaisinta aluetta.

”Tarkkaa syytä tähän on vaikea sanoa. Yksi suuri tekijä on alkoholi- linkäyttö, joka hyvin usein on väki- valtaisten tekojen taustalla. Samai- nen viinapiru teettää myös muita rikoksia.”

”Jos ihmisten asenteet saatai- siin muuttumaan niin, että kännissä törttöilyä ei enää katsottaisi hyvällä, se vaikuttaisi rikosten määrään. Täl- laista asennemuutosta on onneksi jo hieman havaittavissa.”

Taannoin kaupunkilaiset rekla- moivat poliisille Kuopion keskus- tan levottomuudesta. Poliisi päätti aloittaa Katurauha-projektin jalkau- tumalla säännöllisesti keskustaan ja sen lähiympärisöön.

”Kiinniotot lisääntyivät ja pa- hoinpitelyt vähenivät. Saimme pro- jektista hyvää palautetta kaupunki- laisilta.”

”Toimintamalli otetaan pysyvä- ti käyttöön ja jatkossa sitä toteu- tetaan myös muualla Pohjois-Sa- vossa.”

Rikollisuus tuppaa olemaan kuin seitsenpäinen lohikäärme. Kun yh- den kaulan saa katkaistua, kasvaa ti- lalle kaksi uutta.

”Huumeiden käytön lisääntymi- nen on kasvava haaste poliisivoimil- le, samaten kansainvälinen rikolli- suus”, Heimonen listaa.

✚ **Sateenkaarimessut Männistöön.** Kirkkopäivien ohjelmistoon tulee seksuaalivähemmistöille suunnat- tu sateenkaarimessu Männistöön. Seurakuntaneuvosto päätti viime viikolla myös vakinaistaa messut siten, että kerran vuodessa sateen- kaarikansa kokoontuu Männis- töön erillismessuun. Päätöksestä jätettiin yksi eriävä mielipide.

✚ **Vuoden kristillinen kirja 2012** on Johanna Hurtigin ja Mari Leppäsen toimittama Majan tarina – Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö yksilön ja yhteisön traumaana (Kirjapaja). Voittajan valitsi arkipiispa **Leo**. Se julkistettiin Helsingin Kirjamesuila 28. lokakuuta. Teos voitti myös yleisöäänestyksen.

✚ **Kirkon työstä politiikkaan.** Kuopion Männistön seurakun- tapastori Sanna Husso valittiin valtuustoon vihreiden listalta. Kansanedustaja, rovasti Kimmo Kivelä pääsi Kuopiossa läpi perus- suomalaisten listalta. Perheasiain neuvottelukeskuksen johtaja Ire- ne Venejärvi pääsi Siilinjärveltä sosiaalidemokraattien listalta.

✚ **Nyt on henki päällä -kiertue starttaa Kuopiosta.** Kirkkohal-

tisoidaan siitä, että emme tee tuotta- vaa työtä. No, ilman meitä ei tuotta- vaa työtä pystyisi tekemään kukaan muukaan, koska tämä maa olisi huo- mattavasti turvattomampi paikka.”

”Kun YK-joukot lähtevät kriisialu- eille, heidän ensimmäisenä tehtävä- nään on laittaa kuntoon oikeusjär- jestelmä ja poliisitoiminta. Niiden varaan voidaan lähteä rakentamaan turvallisempaa yhteiskuntaa.”

Taloudellinen ja sosiaalinen eri- arvoisuus ovat uhka turvallisuudel- le. Suurten tuloerojen maissa öky- rikkaat asuvat omilla alueillaan rauta-aitojen takana ja aseistettujen vartijoiden ympäröimänä, köyhim- mät puolestaan kaatopaikoilla. Ri- kollisuudelle se on oiva maaperä.

”Poliisin näkökulmasta on tärke- ää, että Suomi onnistuisi säilyttämään hyvinvointivaltion perusrakenteet.”

”Mitä vähemmän ihmisiä putoaa hyvinvointiverkon ulkopuolelle, sitä vähemmän meillä on syrjäytyneitä.”

E erityisen huolestunut Heimonen on nuorten syrjäytymiskehityksestä.

”Sellaisten nuorten määrä, jot- ka eivät peruskoulun jälkeen päädy mihinkään jatkokoulutukseen, on li- sääntynyt huolestuttavan paljon. Voi vain kysyä, mitä heille tapah- tuu? Minne he menevät?”

”Tämän suuntauksen pysäyttä- miseksi tarvitaan moniammatillista yhteistyötä. Sellaista meillä Pohjois- Savon poliisissa onneksi löytyykin niin kutsutusta Nuorten tiimistä, joka tekee niin ennaltaehkäisevää työtä, kuin selvittää nuorten teke- miä rikoksia. Se toimii yhteistyössä sosiaalityöntekijöiden ja kaupungin nuorisotyöntekijöiden kanssa.”

”Tärkeintä rikosten ehkäisyä on se, että ihminen kokee kuuluvansa johonkin.”

Alkoholilla osuutta asiaan

Suomi kuuluu Länsi-Euroopan väki- valtaisimpien maiden joukkoon. Itä-

ari

KOLUMNI

Mitä kuuluu?

Kirjoitan kolumniani televisiokanavan vaalikeskustelun kaikuessa takaraivoon. Ideologisen keskustelun ja asennemaailmojen välissä pilkistää välin kysymys, mitä kuntalaiselle kuuluu?

Samaa kysymystä hoemme smalltalkissamme – mitä kuuluu? Olemmeko aidosti kiinnostuneita vastauksesta? Olemmeko todella kiinnostuneita muustakin kuin vain vastaheittoa vaativista latteuksista?

Mitä sinulle kuuluu? Pyrinkö kysymykselläni ottamaan tilanteen haltuun? Haluanko kysymykselläni kääntää keskustelun haluamaani suuntaan?

Toisiamme tavatessamme, toisistamme ”huolta kantaen”, kysymystä kerrasta toiseen toistaen, saatammekin pyrkiä kahlitsemaan toisemme meille itsellemme sopivaan asemaan. Asetumme toisen yläpuolelle, asettaen hänet ikään kuin altavastajaan asemaan.

Jos meidän kysymyksemme todella tarkoittaa sitä, mitä sen voisi olettaa tarkoittavan, niin olemmeko valmiit kuuntelemaan toisiamme – vai puhummeko toistemme ohi siitä, mitä haluamme-kin kuulla tai käsitellä? Onko huolestamme kiinnostuksemme aitoa vai tarvitsemmeko vain kuulijakuntaa ja esiintymislavaa? Aito kuuntelija ei tee tiettäväksi omaa läsnäoloaan, vaan toivottaa toisen hyväksyvästi tervetulleeksi kuulumisineen.

Jokainen meistä kaipaa välittämistä, sitä, että ajatuksistamme ja elämästämme ollaan kiinnostuneita, että meistä itsestämme ollaan kiinnostuneita. Tapaamisen jälkeen jää tyhjyys, jos alkutervehdyksen lisäksi keskustelun sisältö typistyy toteamuksiin ”voi, kun oli kiva tavata”, ”toivottavasti nähdään taas”.

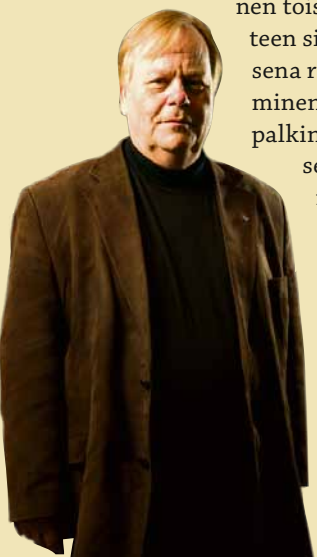
Yhteiskuntamme suurin ongelma on nopeasti lisääntynyt yksinäisyys ja koettu toistemme välinpitämättömyys. Siksi läpinäkyvä, ilmaan heitetty fraasinomainen kysymys sattuu syvältä – jos sillä ei tarkoiteta mitään. Aikamme ongelma on kohtaamattomuus tekojen ja asenteiden tasolla.

Kuunteleminen on työtä; keskittymistä ja tarkkaavaisuutta. Suuri Opettajamme kohtasi ihmisen niin, että toinen koki olevansa hyväksytty, rohkaistui itsekin ottamaan sanansa vakavasti ja löysi uudella tavalla itsensä.

Opettajamme esikuvasta kannattaisi ottaa mallia. Läsnäolon antaminen toiselle, hänet kohteen sijaan samanarvoisena rinnalla eläjänä kokeminen on Vaikeaa. Mutta palkintona on armollisempi asennoituminen ja elämän rikkaudesta iloitseminen.

JUHANI LAURINKARI

Kirjoittaja on yhteiskuntatieteilijä, teologi ja humanisti Itä-Suomen yliopiston Kuopion kampuksella.

Suuri Opettajamme kohtasi ihmisen niin, että toinen koki olevansa hyväksytty.

Antti Pentikäinen: Israelilta lupa odottaa demokraattisen valtion käytöstä

Lähi-Idässä kuohuu jatkuvasti ja Israelin valtio hyötyy myös kirkollisissa piireissä toimivista lobbareista.

Suomalaisia rauhanturvaajia lähettään entistä lähemmäs Lähi-Idän kriisin ydintä, Estelle –avustuslaivan draama on seurattu päivittäin ja Kirkon Ulkomaanapu on ollut otsikoissa Alku-perä merkkää –kampanjan yhteydessä vaadittuaan elintarvikkeiden alkuperämerkintoja selkeämmäksi siirtokuntien osalta. Alueella elävien ihmisten hätä ja kriisi vain jatkuu tavalla tai toisella.

Israelin taloudellista saartoa palestiinalaisalueita kohtaan uhmannut, suomalaislipun alla purjehtinut Estelle joutui keskeyttämään matkansa Israelin otettua laivan haltuun ja palautettua merimiehet kotimaihinsa.

Miltä tilanne Israelin ja Palestiinan suhteissa nyt näyttää, Kirkon Ulkomaanavun johtaja Antti Pentikäinen?

”Rauhanprosessi ei ole edennyt ja tilanne on monella tapaa umpikujassa. Neuvotteluja on käyty niin paljon, että ratkaisun avaimet ovat hyvin osapuolien tiedossa. Tahto sopimiseen kuitenkin nyt puuttuu.”

”Tilannetta vaikeuttaa se, että Israelin valtio etenee omalla yksipuolisella strategiallaan pyrkimyksensä muuttua olosuhteita kentällä. Muuri on rakennettu palestiinalaisten maalle ja siirtokuntien laajentamista jatketaan. Tämä lisää huolta mahdollisen Palestiinan valtion elinkelpoisuudesta. Ilman sitä katkeruus kuitenkin alueella vain lisääntyy ja väkivallan kierre jatkuu.”

Millaiset elämisen mahdollisuudet palestiinalaisilla saarretuilla alueilla on? Millainen asema Gazalla on?

”Rakettien lähettäminen Gazasta uhkaa monien Israelin kaupunkien asukkaita. Viimeksi 23.10. niitä ammuttiin Israelin puolelle yli 50. Sellainen on täysin tuomittavaa. Israel on vastannut toisinaan paljon suuremmalla voimalla, jolloin monet sivulliset ja täysin viattomat palestiinalaiset ovat joutuneet uhreiksi. Erityisen huolestamme olemme myös siirtokuntalaisten lisääntyneestä väkivallasta niiden lähialueiden asukkaita vastaan. Monet siirtokuntalaiset kokevat olevansa lain ja oikeuden yläpuolella ja palestiinalaiset puolestaan täysin suojattomia. Siltä tilanne meistä usein näyttääkin.”

Miten näet suomalaisen median välittämän kuvan Lähi-Idän tilanteesta: totuudenmukaisena vai vinoutuneena?

”Vaatimukset tasapuolisuudesta ovat usein aiheellisia. Toisaalta Israel ei ole enää mikään yksinäinen lilliputti, kuten väitetään. Se on demokraattinen valtio, jolta on lupa odottaa samaa kuin muiltakin valtioilta. Erivapauksien antaminen vaikka uskonnollisista syistä on osa konfliktia eikä esimerkiksi kristillisen teologian näkökulmasta oikein.”

”Israelin valtion edustajat myöntävät yksityisesti, etteivät he pidä Israelin ’ystävien’ tavoitteesta käännyttää juutalaiset, mutta heistä on lobbareina Israelin valtiolle paljon hyötyä. Siksi näiden ryhmien lobbausviesteihin kannattaisi itse-

Israel ei ole mikään lilliputti vaan demokraattinen valtio, jonka lobbausta erivapauksista ei tule hyväksyä – se on osa konfliktia.

KIRKON KULMILTA

Tukkijoelta sotapolulle

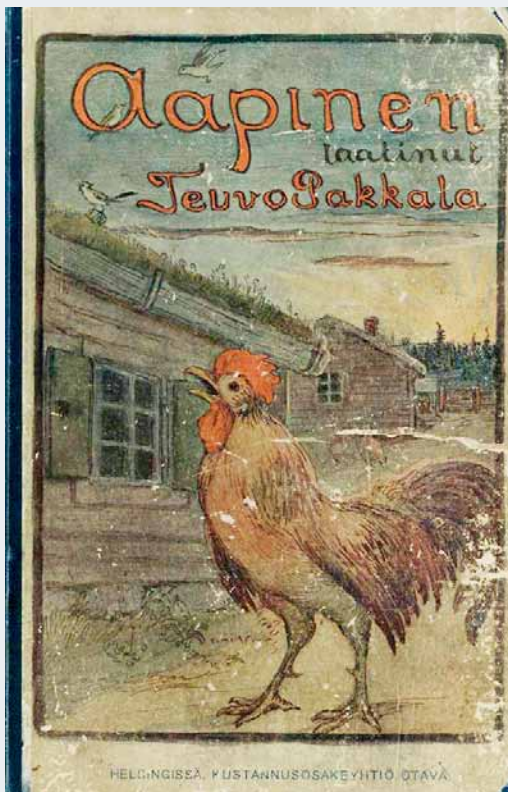
Tänä vuonna on vietetty kirjailija Teuvo Pakkalan juhluvuotta. On tullut kuluneeksi 150 vuotta hänen syntymästään. Pakkala tunnetaan oululaiskirjailijana. Oulu oli hänen syntymäkaupunkinsa ja myös hänen tuotantonsa nousee siitä aihepiiri-

ristä monine lapsiaiheisine novelleineen ja muine kertomuksineen. Myöhemmin Pakkalan tie vei toimittajana, kustannusvirkailijana, kauppaedustajana ja opettajana paikkakunnalta toiselle. Lopuksi Kuopioon, jossa hän kuoli touku-kuussa 1925.

Teuvo Pakkalan tunnetuin teos on hänen laulunäytelmänsä Tukkijoella, joka sai ensi-iltansa vuonna 1899 ja heti suuren suosion. Ammattiteattereissakin tämä Kalajoella Siiponjoen uitoista inspiiraationsa saanut näytelmä on ollut ohjelmistossa liki 150 kertaa, viimeksi Turussa 2008. Kuopiosakin se on nähty ainakin kuu-teen otteeseen vuosina 1913–1958. Se on kuulunut seuranäyttämöiden ja kesäteattereiden vakio-ohjelmistoon. Lisäksi se on filmattu kolmesti.

Myös elokuvan tekeminen kiinnosti Pakkalaria. 1920-luvun alussa hän perusti oman tuotantoyhtiön, käsikirjoitti ja ohjasi elokuvan Sotapolulla. Se filmat-

tiin Oulujärven maisemissa, kuvaajana hänen sittemmin Kuopion teknillisen opiston lehtorina ja rehtorina toiminut poikansa Erkki Pakkala. Yhtenä ainoana kopiona säilynyt mykkäfilmi esitettiin nyt lokakuun alussa Helsingissä juhluvuoden konserttiesityksenä.

Kun Teuvo Pakkalan pojista toinen, Samuli Pakkala siirtyi vuonna 1923 Kuopioon kaupunginkirjaston ja kansalaisopiston johtajaksi, muuttivat Teuvo ja Agnes Pakkala hänen mukanaan tänne. Heidän kotinsa oli Asuntolassa, vastavalmistuneessa virkamiestalossa, Pohjolankadulla. Siellä Pakkala myös kuoli oltuaan aiemmin hoidettavana Kajaanin sairaalassa.

Elämänsä vaellusvuosina Pakkala työskenteli pisimpään Kokkolassa Suomalaisen yhteiskoulun suomen ja ranskan kielen opettajana. Siellä hän kirjoitti ”poikien niskatukkaa säästääkseen” Aapisen loruineen, arvoituksineen ja sananlaskuineen. Sen sivuilta voi poimia monia tuttuja sanontoja: ”Niin monta mieltä kuin päätä”. ”Hyvä antaa vähästänsäkin, paha ei paljostansakaan”. ”Se ystävä on, joka hädässä auttaa”.

HELENA RIEKKI

Israelin Palestiinan alueelle rakentama muuri rajoittaa palestiinalaisten elämää. Puhtaan veden on laskettu loppuvan muutamassa vuodessa alueelta, ellei jälleenrakennus saa jatkoa.

PAULI JEFFREY/KIRKON ULKOMAANAPU

kunkin suhtautua vähän kriittisesti.”
”Israelin ystävien jumalakuva on myös vääristynyt. Jumalasta on tehty jonkun ajallisen valtion pääedunvalvoja, joka käyttää kostoa tai siunaamista sen mukaisesti. Älkää hyvät ihmiset antako itseänne pelotella sellaisilla puheilla!”

Miten Kirkon Ulkomaanapu toimii alueella?

”Autamme suurimmassa hädässä olevia, oli heidän uskontonsa mikä tahansa. Työmme on pääosin humanitaarisen avun välittämistä mm.

Syyrian pakolaisille. Otamme kantaa alueen asioihin, koska haluamme auttaa osapuolia kestävään rauhaan.”

Reagoiko KUA Estellen tilanteeseen mitenkään ja jos niin miten?

”Me olemme saaneet avustustarvikkeet perille tarvittaessa Israelin valtion myötävaikutuksella.”

Miksi Alkuperä merkkää -kampanjasta nousi kohu ja miksi alkuperän mainitsemisella on niin tärkeä merkitys?

”Siirtokunnat eivät kansainvälisen oikeuden mukaan kuulu Israelin valtion alueeseen. Siksi asialla on iso periaatteellinen merkitys. Asian taloudellinen merkitys on Israelin valtion edustajien mielestä pieni, joten syyt asian vastustamiseen on poliittiset. Israel haluaisi kaikessa rauhassa ottaa haluamansa maat haltuunsa. Siksi huomiota asialle ei haluta. Kristityt lobbarit ovat siksi heille tarpeellisia liittolaisia.”

ULLA REMES

MITÄ MIELESSÄ?

Hyvää hengitysilmaa

Ihminen viettää sisätiloissa keskimäärin 80-90 % elämästään. Ilmanlaadulla ja -vaihdoilla on suuri merkitys ihmisen terveyden, hyvinvoinnin ja viihtyvyyden kannalta. Ihminen hengittää pelkästään yhden vuorokauden aikana jo 15 000 litraa ilmaa. Myös rakennuksen kestävyys kannalta kunnollinen ilmanvaihto on tärkeää.

Virranta-yhtiöiden toimitusjohtaja Petteri Virranta, millaisia ilmastointeja rakennuksissa on?

Perinteisesti vanhoissa rakennuksissa on ollut luonnollinen eli painovoimainen ilmanvaihto. Se perustuu lämpötilaeroihin ja tuulen vaikutukseen. Koneellisella poistolla on saatu aikaan ilmanpoisto rakennuksesta ja paine-erojen vaikutuksesta korvausilmaa on saatu rakennukseen korvausilmareittien ja -venttiilien kautta. Kokonaan koneellistetulla tulo- ja poistoilmavaihdolla aikaansaadaan hallittu ilman vaihtuvuus. Tulo- ja poistoilmamäärät voidaan mitoitaa sisäilman vaatimusten ja tarpeiden mukaisesti. Nykyaikaisessa energiatehokkaassa ja -tiivissä rakentamisessa ainut oikea vaihtoehto on käytännössä lämmöntalteenotolla varustettu tulo- ja poistoilmajärjestelmä.

Rakentamisen, sisäilman ja ilmanvaihdon määritykset ja vaatimukset löytyvät suomalaisesta rakennuslainsäädännöstä.

PETTERI VIRRANTA

Mitä riskejä seuraa puutteellisesta ilmanvaihdoista?

Puutteellinen ilmanvaihto aiheuttaa ilman tunkkaisuutta, kosteuden ja lämpötilan nousemista, sisäilman epäpuhtauksien lisääntymistä. Näistä taas voi aiheutua päänsärkyä, väsymystä, limakalvojen ärtäisyyttä ja muita terveyshaittoja. Myös rakennukselle ja sen rakenteille voi aiheutua vaurioita liiallisen kosteuden vaikutuksesta. Puutteellinen ilmavaihto on hyvin tavallinen ongelma rakennuksissa, varsinkin korvausilmareittien puute on hyvin yleinen ongelma.

Mihin kannattaa kiinnittää huomiota ilmastointia suunniteltaessa?

Lainsäädännön kehittymisen ja tiukentumisen osalta ilmavaihtokoneiden hyötysuhteisiin liittyen suomalainen iv-konetarjonta on mielestäni runsas ja monipuolinen. Koneen ja järjestelmän valinta pitää suorittaa aina tapauskohtaisesti. Järjestelmän mitoitus pitää suorittaa huolella ja alimitoitusta tulee välttää. Energiatehokkuus ja toimivuus on mielestäni tärkein asia ja lämmöntalteenoton valinta pitää suorittaa tapauskohtaisesti.

Paljonko maksaa sataneliöisen asunnon ilmastointiremontti?

Hinta riippuu paljon lähtötilanteesta, eli millainen iv-järjestelmä talossa tai asunnossa on. Karkeasti voisi sanoa, että kustannukset on 5.000–10.000 €. Työkustannusten osalta voi saada verotuksessa kotitalousvähennystä.

ULLA REMES

Pesu Leenat oy **Pesulapalveluita laadukkaasti yrityksille ja yksityisille**

Liipasintie 2 (Saarijärven B-alueella) KUOPIO
017 369 0700

Ahertajankatu 3, 78850 Varkaus
p. 017 369 0700

Antin Piha ja Kiinteistö Apu

- Pihan syyshuollot, haravoinnit, istutukset, räystäskourujen puhdistukset
 - Talveksi käsilumityöt, lumenpudotukset ym.
- Pienet kodin remontit kuten tapetoinnit, maalaukset ja kodinkoneiden asennukset.
- Mökkitalkkari ja omakotitalkkaritoiminta

Soita ja kysy lisää. Antti Julkunen p. 050 575 3410
www.antinpihajakiinteistoapu.fi

ISÄNNÖINTIPALVELU
ISARVO OY

Hoidamme isännöinnin huolella ja kirjanpidon tarkasti isännöimme seuraavanlaisia kohteita: • asunto-osaakeyhtiöt • kiinteistöosaakeyhtiöt • palvelutalot • veteraanitalot • senioritalot

Yksilöllinen ja reipas isännöintipalvelu.
Anna taloyhtiösi ammattitaitoihin, osaaviin käsiin.

Puijonkatu 13, 70100 Kuopio, Puh. 040 593 6353
Toimisto avoinna arkisin kello 9.00 - 16.00

Verenpainetta, rintakipua, verenkierto- tai erektiohäiriöitä?

Lääkärintutkimus ja verisuonten kunnon määrittäminen uudella tutkimusmenetelmällä.

Hinta 194 euroa, josta Kela-korvaus n. 80 euroa

Yleislääketieteen erikoislääkäri MARKKU HYVÖNEN

PUIJONLAAKSON LÄÄKÄRIKESKUS
Kiekkotie 2, KUOPIO. Puh.(017) 282 8244
www.puijonlaaksonlaakarikeskus.fi

Joustava valtimo
Seinämuutosten jäykistävä valtimo

10.11.2012 klo 10 - 13
Kuopion kaupungintalon juhlasalissa

CARLSON SAVON SANOMAT
savonsanomati.fi

Leikkimukana PARTANEN

Pohjois-Savon OP

30 KUOPION AUTOKAUPPA.FI

KUOPIO

KUOPION EV.LUT. SEURAKUNNAT

KUOPION SIRKUS

MLL
MÄNNIKKÖMÄISYYSKESKUS Kuopion yhdistys

unicef

HUOJET KOTIAT
Punainen Risti

TAPAHTUMAN AVAUS JA TILAISUUDEN SUOJELIJA
tuomiorovasti Ilpo Rannankari

ALAVAN SRK LAPSIKUORO esiintyy kanttori Leila Savolaisen johdolla

LAULULEIKKEJÄ, n. klo 10.45 leikittäjänä lastenohjaaja Satu Halmetoja

KUOPION SIRKUS esiintyy klo 11.15

TAIKURI MIKA MAGIA esiintyy klo 12.00

HIPPO, SATUVAARI, KASVOMAALAUSTA, TAIKATAIKINAN LEIVONTAA, ASKARTELUA, ONGINTAA 1 €

PUNAISEN RISTIN ensiapuryhmä mukana

TARJOILUA
Aikuisille kahvi ja pulla 2 €
Lapsille pulla, pipari ja mehu ilmaiseksi

JUONTAJANA Tytti Koslonen

HUMAK:n tulkkipiskelijät harjoittelevat tilaisuudessa tulkkausta suomalaiselle viittomakielelle.

Kaikille avoin! VAPAA PÄÄSY! TERVETULOA!

Järjestää:
Työväen Sivistysliiton Kuopion opintojärjestö ry.

TSL
Työväen Sivistysliitto

PYHÄINPÄIVÄNÄ

Ei autuaitten riemua,
pyhien rauhaa taivaassa
voi aavistaa maan päällä.
Ei ole korvin kuunneltu,
ei ihmissilmän katseltu
sen suloisuutta täällä.
Aamen, aamen! Pyhä, pyhä!
kaikuu yhä valtiaalle,
Kristukselle, kuninkaalle.

VK 144:6

Tuomiokirkko-
seurakunnassa

- + **Pyhäinpäivän messu**, jossa pappisvihkimys Tuomiokirkossa klo 10. Piispa Jari Jolkkonen avustajineen toimittaa pappisvihkimyksen, liturgina tuomiorovasti Ilpo Rannankari. Tuomiokirkon Kamarikuoro.
- + **Hartaudet Flodbergin kappelissa**, Hannikaisenkatu 5, klo 13 ja Pyhän Markuksen kappelissa, Siunauskappelintie 3, klo 14.
- + **Konsertti Tuomiokirkossa** klo 15. Mozart: Requiem. Puijon kamarikuoro ja Sinfoniaorkesteri Tahdistin, johtaa Harri Hyppölä. Marjukka Tepponen, sopraano, Marjatta Airas, alto, Ossi Jauhiainen, tenori, Olavi Hautsalo, basso. Ohjelma 20 €.
- + **Klavikordimusiikkia Pyhän Pietarin kappelissa** klo 17. Anna Maria McElwain. Vapaa pääsy.
- + **Iltajumalanpalvelus Tuomiokirkossa** klo 18.

TUJA HYYTINEN

Alavan seurakunnassa

- + **Messu** Alavan kirkossa klo 10 ja iltakirkko klo 18.

Kallaveden seurakunnassa

- + **Messu** Kallaveden kirkossa klo 10 ja sävelhartaus klo 18.
- + **Muistomessu** Hirvilahden kappelissa klo 13 ja Vehmasmäen kappelissa klo 16.
- + **Iltakirkko** Karttulan kirkossa klo 18.

Männistön seurakunnassa

- + **Sanajumalanpalvelus** Pyhän Johanneksen kirkossa klo 10 ja muistotilaisuus klo 16.

Puijon seurakunnassa

- + **Messu** Puijon kirkossa klo 10 ja iltajumalanpalvelus klo 18.

Järvi-Kuopion seurakunnassa

- + **Messu** Säyneisen kirkossa klo 10.
- + **Messu** Vehmersalmen ja Juankosken Ylösnousemuksen kirkossa klo 13.
- + **Iltakirkko** Tuusniemen kirkossa klo 18.
- + **Iltamessu** Riistaveden ja Muuruveden kirkossa klo 19 ja iltakirkko Kaavin kirkossa klo 19.

Siilinjärven seurakunnassa

- + **Messu** Siilinjärven kirkossa klo 10. Kappalainen Matti Hoffrénin virkaan asettaminen. Matti Hoffrén, Seppo Laitanen, Marjaana Kaisto, Gospelryhmä, avustajana lääninrovasti Oiva Malinen.
- + **Muistojuhla** Siilinjärven kirkossa klo 18.

TAPAHTUU

kirkkojakoti@evl.fi

Lähetystyö esillä

- + **Lähetysmyyjäiset** Keskuseurakuntatalolla perjantaina 2.11. klo 10.30-13. Leivonnaisia, käsitöitä, arpajaiset.
- + **Mykykeittoa lähetystyön hyväksi** Säyneisen seurakuntakodissa lauantaina 3.11. klo 11-13.

- + **Maan ääriin saakka** - missä maan ääret nykyisin ovat? Puijon kirkossa sunnuntaina 11.11. klo 12. Teologian tohtori, missiologian dosentti Risto A. Ahonen pitää luennon klo 12 lähetysten uudesta työnjaosta pohjoisen ja etelän välillä. Ahonen saarnaa klo 10 alkavassa messussa. Messun jälkeen voileipäkahvit lähetysten hyväksi.

- + **Lähetysnäyttelyssä** Puijon kirkolla 6.-12.11. esillä seurakunnan lähetystyö ja kohteet. Esittely klo 10-16, muulloin sopimuksen mukaan. Tiedustelut lähetys sihteeri Maija Antikainen puh. 040 4848 439.

- + **Lähetystyön ideointikahvit** Alavan kirkossa sunnuntaina 18.11. klo 10 alkavan messun jälkeen. Tule kuulemaan nimikkolähetysten kuulumisia ja antamaan ideoita lähetystyön kehittämiseksi.

SUOMEN LÄHETYSSEURA

Teologian tohtori, missiologian dosentti Risto A. Ahonen saarnaa Puijon kirkossa sunnuntaina 11.11. ja luennoi klo 12 lähetysten uudesta työnjaosta pohjoisen ja etelän välillä.

Mukulat messuun

- + **Gospel Junior -messu** Neulamäen kirkossa sunnuntaina 4.11. klo 13. Lapsikuoro, varhaisnuorten leiriläiset. Pikku-pizzatarjoilu.
- + **Mukulamessu** Petosen seurakuntatalossa sunnuntaina 11.11. klo 16. Lapsikuoro ja soitinryhmä. Iltapalatarjoilu.

Opetusta ja keskustelua

- + **Kirkon äitejä** -sarjassa tutustutaan Lina Sandelliin Tuomiokirkon kappelissa sunnuntaina 4.11. klo 16. Iltarukoushetki ja virikepuhe, jossa syvennytään virsien ”Päivä vain ja hetki kerrallansa” ja ”Mua siipeis suojaan kätkez sanoittajan elämään.
- + **Raamattuopetusta** Kallaveden kirkossa maanantaina 5.11. klo 18. Onko muillakin kutsumus? Anni Tanninen.
- + **Apostolin kärsimystie**. Luento Paa- valin viimeisistä vaiheista Puijon kirkolla maanantaina 5.11. klo 18.30. Kari Kuula.

Pelottaako hiiren tarttuminen?

Eläkkeelle siirtyneiden iltapäivässä Puijon kirkolla tiistaina 6.11. klo 13 pohditaan millaisia haasteita tietotekniikka tarjoaa eläkeikäisille. Kouluttaja Jukka Orden. Musiikkia, kahvitarjoilu.

Isänpäivänä 11.11.

- + **Messu Alavan kirkossa** klo 10. NMKY:n kirkkopyhä. Kirkkokahveilla Kirkon kymmenen teesiä urheilusta, alustaa pastori Petteri Härmäläinen.
- + **PerhekirKKo** Särkiniemen seurakuntatalossa klo 16. Ateria 5/2 €.
- + **Messu Pyhän Johanneksen kirkossa** klo 10.
- + **LyhtykirKKo** Poukaman nuotiopaikalla klo 18. Nuotiomakkaraa ja mehut.
- + **Perheen pyhäpäivä ja isänpäivälounas** Riistaveden seurakuntatalossa klo 16.
- + **Kirkkohetki** koko perheelle Muuruveden kirkossa klo 13. Isänpäivän lounas seurakuntatalossa klo 11.30-13.

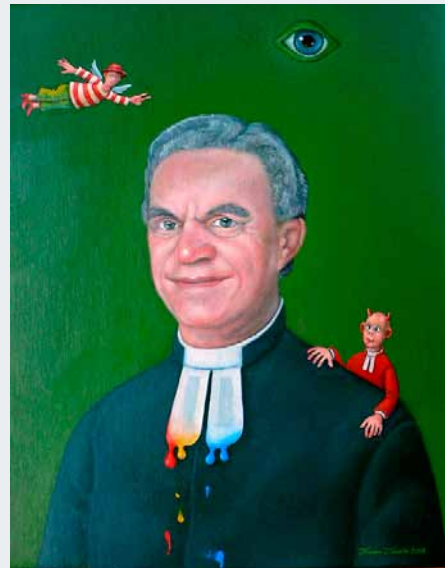
Tietotekniikasta puhutaan eläkkeelle siirtyneiden iltapäivässä Puijon kirkolla tiistaina 6.11. klo 18.

Hirvikeitolle

Perinteinen hirvikeitto Muuruveden seurakuntatalolla lauantaina 3.11. klo 17-19.

Ikivihreitä säveliä

Hengelliset ikivihreät sävelet Karttulan kirkossa sunnuntaina 4.11. klo 18. Lähdebändi, hartaus Kaisu ja Jukka Vasara.

HANNU KONOLA

Hannu Konolan teos ”Voittajan puolella” kuvaa Konolan kahta rakautta: taidetta ja teologiaa. Martinpäivän kirkkojuhla Tuomiokirkossa lauantaina 10.11. klo 14. Taiteilija Hannu Konola: ”Kurkataan Jumalaa - aikamme haasteet visuaaliselle sakraliteetille”. Puheenvuoro piispa Jari Jolkkonen. Tapani Heiskanen, trumpetti, Anu Pulkkinen, urut. Järjestäjä Luterilaisen kulttuurin Säätiö. Vapaa pääsy, ohjelma 5 €.

+ Miesten ja koko perheen kirkko

Tuusniemen kirkossa klo 10. Kirkkokahvit. Lounas ja ohjelma Turulan koulukeskuksessa. Helsingin NMKY:n avoliittotyöntekijät Paula ja Heikki Ranssi. Ohjelmaa, musiikkia, kakkukahvit. Lastenhoito järjestetty. Lounas maksuton.

+ **Miesten ja koko perheen kirkko** isänpäivänä Vehmersalmen kirkossa klo 13. Kirkkokahvit.

KUVAT: HANNA KARKKONEN

Onnea isille ja ukeille! Vie isä esimerkiksi lyhtykirkkoon, perhekirKKoon ja kakkukahville.

KUVA: TUULA HATTINEN

Muiden parien tapaan myös Laura ja Erno Säisänen kuvauttivat itsensä Siilinjärven kirkon alttarilla.

Parisuhteen kompassit kuntoon

Auto muistetaan viedä huoltoon säännöllisesti – parisuhde ei.

Asialle päätettiin Siilinjärvellä tehdä jotain. Tuloksena oli sionomiopiskelija **Kirsi Puustisen** kehittämä parisuhdesuunnistus, jolle osallistui kymmenisen pariskuntaa.

”Toivon, että tämä koettaisiin helposti lähestyttävänä tapahtumana, joka rohkaisisi pariskuntia keskustelemaan suhteeseen liittyvistä asioista”, Puustinen kertoi ennen tapahtuman alkua.

Parisuhdesuunnistuksessa kierrettiin kymmenen rastia, joihin kaikkiin liittyi tehtävä. Yhdellä rastilla kirjoitettiin ylös suhdetta vahvistavia tekijöitä, toisella taas rasvattiin ja hierottiin puolison käsiä.

”Suunnistuspaketti jää seurakunnan käyttöön ja sitä voidaan jatkossa soveltaa muuhunkin kuin parisuhdetyöhön.”

Rakkaus kumpuaa arjesta

Paula ja Marko Korhonen kävivät vuosi sitten ensimmäistä kertaa parisuhdeleirillä.

”Kokemus oli erittäin positiivinen. Kun sitten huomasimme il-

moituksen tästä, halusimme ilman muuta osallistua.”

Korhoset painottavat sitä, että parisuhdekin kaipaa vuosihuoltoa.

”Autosta kyllä pidetään hyvää huolta, mutta parisuhde saattaa helposti jäädä vähemmälle huomiolle. Siitä ei kuitenkaan saisi tulla itsestäänselvyys.”

Parisuhdesuunnistus sai Korhosilta kehuja.

”Oli hyvä systeemi, että rasteille mentiin kahdestaan ja siellä sai omassa rauhassaan keskustella. Meille se toimi. Ehkä jos suhde olisi kovin lukossa, saattaisi tällainen tuntua vaikeammalta.”

Tapahtuma toi pariskunnalle varmuutta

siitä, että hyvä olo suhteessa pohjautuu yhteiseen arkeen.

”Rakkaus ja ilo syntyvät jaetusta arjesta”, seitsemäntoista vuotta naimisissa olleet Korhoset summasivat.

Oikealla tiellä

Kuusi vuotta sitten avioituneet **Erno ja Laura Säisänen** olivat ensimmäistä kertaa huoltamassa parisuhdettaan.

”Monet ystävämme ovat käyneet parisuhdeleireillä ja mekin olemme sitä mietti-neet. Tämä tuntui kuitenkin kevyemmältä vaihtoehdolta”, Erno Säisänen pohti.

Säisäset kertoivat saaneensa rastien äärelä vahvistusta omalle suhteelleen.

”Tuli tunne, että olemme oikealla tiellä.”

”Samalla tuli juteltua sellaisia asioista, joita on tottunut pitämään itsestäänselvyyksinä.”

”Tuntui myös hyvältä kirjoittaa paperille asioita, joiden kokee vahvistavan suhdetta. Niitä löytyi loppujen lopuksi aika paljon.”

Säisäset arvelivat, että nykytilanteessa tällainen muutaman tunnin parisuhdetapahtuma riittää muistuttamaan puolison tärkeydestä.

”Leirille voisimme mennä ehkä sitten, jos suhteeseen tulisi joku kriisi.”

HELI HARING

Kosketustakaan ei unohdettu parisuhdesuunnistuksella.

MARRASVINKIT

- Kuopion pääkirjasto:** Mielenterveyspäivät-luentoja 1.11. Onko kohtuus vaarassa? Sosiaalinen media, hyötyä vai humpuukkia? Onko kirkolla tänä päivänä yhteiskunnallista merkitystä?
- Kuopion kaupungintalo,** Ikääntyvien yliopiston luento, rehtori Perttu Vartiainen, Itä-Suomen yliopisto: Kuntaudistuksen näkymät Itä-Suomessa 8.11. klo 13; Humanismin ilta: Turvaa seniorien arkeen, Ismo Kärkkäinen ja Heikki Nupponen, Pelastusopisto 8.11. klo 17.30–19.
- Kuopion taidemuseo:** Taiteen Vuoksi – Maisemia veden äärellä ja Onko koiria kotona 3.2.2013 saakka. Isänpäivänä 11.11. isille vapaa pääsy.
- VB-valokuvakeskuksen juhlanäyttely:** Topi Ikäläinen – Jaakko Julkunen – Jorma Komulainen 2.11.2012–6.1.2013.
- Kuopion museo:** Vaatteet varoja myöten – pohjoissavolaiset kansanpuvut 1800-luvulla 31.1.2013 saakka.
- Parvihuone, 2. krs.:** Papanamaan kartta, liito-oravat 31.3.2013 saakka.
- Kuopion luonnontieteellisen museon ja Kuopion kulttuurihistoriallisen museon yhteisnäyttely:** Uskollisin kaikista 3.10.2012–6.1.2013.
- Kirjanpitotoimisto Anna Korhonen Oy** (Puijonk. 9 A 6), Jouni Airaksinen: Veistoksia ja piirustuksia 17.9.–31.12.
- Kuopion museo:** Vapaapainija Eino Leino – Nelinkertainen olympiamitalisti ja Mestarijuoksija Hannes Kolehmainen. Palkinnot esillä 24.3.2013 saakka.
- Korttelimuseon näyttelysali:** Kansallispukunäyttely – Kuopion tanhujat 50 vuotta 26.5.–18.11.
- Galleria Carree:** Eedenistä Itään – Pauno Pohjolainen 31.10.–18.11.
- Galleria G 12, Tiina Osara:** Menneet sävellet 2.11. asti; Tiina Tanskanen ja Maria Nupponen 3.–23.11.
- Kuopion Musiikkikeskus:** Nuori soittaa! 2012 – Valtakunnallinen musiikkita-pahtuma 1.11. klo 11 avajaiset; 2.11. klo 10–18 ja 3.11. klo 10–16 esityksiä, joihin vapaa pääsy.
- Sinfoniasarja V,** Kuopion kaupunginorkesterin kapellimestarina Alberto Hold-Garrido; Antti Siirala, piano 8.11. klo 19.
- Elvis,** kuninkaan laulut 10.11. klo 20.
- TI-TI Nalle:** Hei nallet, me lennetään 12.11. klo 18
- Kuvakukko:** Hopeatähdet-elokuvafestivaali 5.–11.11.
- Kava:** Heijastuksia kultaisessa silmässä 12.11. klo 19.
- Kuopion kaupunginteatteri,** Yhteiskoulu, Vierailuesitys Tyttö nimeltä Tsunami 1.11. klo 12; Koomisesti pätevä 2.11. klo 19; 3.11. klo 14; 9.11. klo 19; Siunattu hulluus 10.11. klo 14.
- Puistokoulu:** S.O.S. 3.11. klo 19; 10.11. klo 14, Elling 2., 13. ja 9.11.; 3.11. klo 14.
- Rakkaudesta lauluun** 8.11. klo 19.
- Yhteiskoulu,** vierailuesitykset: Karkkipäivä 12.11. klo 19 ja 13.11. klo 12; Riksteatern: Dödsdansen & Vi har det bra 14.11. klo 19.
- Sotku,** Minimi: Else, 2. ja 3.11. klo 19.

RITVA KOLEHMAINEN

Kuopion taidemuseo, Onko koiria kotona: Simo Hannulan Koira-sarjasta (1992)

”Kultahäpäri” viivasyövytys paperille.

Linnan perheessä kotona asuvat nuorimmasta alkaen Ruben 6 kk, Rialda 2, Aadam 4, Jolanda 6, Jetro 7, Adina 9, Selina 11, Stefan 13, Neea 15, Milena 17. Kuvasta puuttuvat Miila 18, Niklas 20, Petra 21 ja Perttu 23.

Herra Linnan tärkeiden asioiden listalla Usko on ykkönen

Toimitusjohtaja Pekka Linna mietti elämänsä tärkeysjärjestystä kulkiessaan sateisia katuja ja odottaessaan tyttärensä sydänleikkauksen päättymistä.

Helsingin Meilahti, syyskuinen tihkuinen päivä. Tummaan pukuun ja sinivalkoruutuiseen kauluspaitaan sonnustautunut bisnesmies kulkee ympyrää katuja pitkin ja räplää välillä hermostuneesti älypuhelinta.

Sisällä sairaalassa kuusivuotiaasta **Jolandaa** paikataan. Pienen tytön sydäimestä, sieltä kammioiden välistä paikataan isohko reikä coretex-kankaalla ja ommellaan ehjäksi rikki mennyt läp-pä.

Jolanda on isänsä kymmenes lapsi, neljännek-si nuorin.

Kyllä, lapsilukuun liittyy uskonnollinen vakau-mus, kuten työhaastatteluissakin on isältä kysyt-ty. Perhe on vanhoillislestadiolainen.

”Yleensä kuittaen vielä kysyjille perään, että kyllä ollaan sitä sakkia, mutta meillä ei olla sem-moisia”, heittää suoranuottinen **Pekka Linna**. Hän on jo kyllästynyt tapaan, jolla koko lestadi-olaista liikettä, kaikkia herätysliikkeeseen kuulu-via leimataan liikkeessä esille tulleiden pedofilia-tapausten vuoksi.

”Usko on minulle ja meille voimavara. En suostu häpeämään sitä. En opeta lapsianikaan häpeämään kalleinta asiaa. Olen myös sanonut että kyllä meille saa vapaasti tulla kylään, jos ei tiedä millaista lestadiolaisuus on.”

Kun Jolandaa leikattiin ja hoidettiin leikkauk-sen jälkeen kaksi päivää tehohoidossa, uramies ja perheenisä ehti miettimään, mikä elämässä oi-keasti on tärkeää. Rationaalisena miehenä hän kirjasi listan, jossa oli viisi kohtaa ja sitten muut asiat.

Yksi: Usko. ”Taivas on elämän päämäärä. Tie

sinne käy omakohtaisen uskon kautta.”

Kaksi: vaimo. ”Olemme olleet yli kaksi vuo-sikymmentä aviossa. Vaimo on minulle rakas ja rakkain yhä ja elämäni ykkönen.”

Kolme: Lapset. ”Näin ison sakin kasvattami-nen on väistämättä haastavaa. On eriluonteisia lapsia, erilaisia temperamentteja ja tapoja toimia, ja Linnan lapset tapaavat opettajienkin palaut-teen mukaan olla kaltaisiani äänekkäitä ja vilk-kaita. Vaimo on ollut kotona ja minä tienaa-mas-sa, meille tämä on sopinut. Lasten tasapainolle on ollut tärkeää että kotona on turvallinen ai-kuinen.”

Perheenäiti **Tiina** liikkuu lasten keskellä levolli-sesti, tyyneästi ja keskittyy kuuntelemaan lapsiaan.

”Isossa sisarussarjassa lapset jakavat rakkautta myös toisilleen. Sitä on hienoa katsoa.”

Arki kulkee ja kotia pidetään siistinä: ”Onnek-si tykätään vaimon kanssa molemmat hyvin siis-tistä, kauniista kodista, ja ollaan samoilla linjoil-la tässä.”

”Olen myös kotona vaativa ja odotan että hommiin tartutaan heti kun käsketään. Toisaalta olen reilu ja rehti, kun hommat hoidetaan.” Poh-jalainen, jämäkkänä ja vaativana tunnettu johtaja on siis töissä ja kotona samoilla linjoilla.

Neljäs asia herra Linnan listalla: terveys.

”Käyn kolmesti viikossa tuulettamassa päätä-ni ja liottamassa kehoani uimalla. Se on hetki ai-van yksin.”

Työpäivät ovat säännöllisesti 12-15 -tuntisia.

”Jos menee suksia lapsille ostamaan, tonni hu-rahtaa. Kun käy ruokakaupassa, kahdella sata-sella ei paljoa vielä tämä sakki syö. On oltava tu-lopuoli kunnossa jos aikoo perheensä elämää turvata.”

Pekka Linna tunnustautuu työn suhteen into-himoiseksi ja sitoutuneeksi. Kuuden ällän yliop-

”Usko kantaa arjessa ja juhlassa. Se vie perille. Siitä en voi luopua.”

pilas, joka päättyi juristin opintojen kautta pank-kialalle, pitää haasteista ja tylsistyy, jos niitä ei ole. Aina pitää tehdä paremmin, aina voi tehdä paremmin, hän kannustaa.

”Viikonloput pidän vapaata. Sunnuntaina käydään perheen kanssa seuroissa Rauhanyhdis-tyksellä, perjantaina nuoriso käy raamattuluo-kassa, lauantaina iltakylissä ja sunnuntaina pie-nimmät käyvät pyhäkoulussa.”

Pekka Linna on asunut Kuopiossa perheensä kanssa kolme vuotta. Työ Osuuspankin kiinteis-tökeskuksen toimitusjohtajana tarjosi kasvavia haasteita ja perhe siirtyi Salosta Kuopioon.

”Kuopio on mukava kaupunki ja meidät on otettu hyvin vastaan. Olemme asettuneet tänne hyvin”, perheenisä kuvaa.

Siellä listalla ovat vielä ystävät, nämä uudet kuopiolaiset ystävät ja ne vanhat, joita eri paik-kakunnille on jäänyt. Pekka Linna laskee muutta-neensa 24 kertaa. Hänen isänsä teki myös Osuus-pankilla uraa.

Palataan vielä sinne Meilahteen.

”Kun silitin Jolandan hiuksia hänen nukkues-saan, mietin, mitä juuri tämä lapsi merkitsee mi-nulle, suurperheen isälle. Onko hän ’vain yksi’ neljästätoista? Jokainen lapsi on yksilö ja aikaa pi-täisi olla enemmän jokaiselle, mutta elämän rea-liteettien mukaan on eletävä. Jonkun on tuota-va perheeseen myös rahaa.”

Työn ja perheen yhdistämisen ristiriita, nyky-päivän vaativan työelämän ja aikaisempaa vaati-vammissa haasteissa painivan perhe-elämän so-vittaminen samaan kalenteriin vaatii taitoa ja tahtoa.

”En ole lähtenyt rotareihin, leijoniin, mihin-kään ylimääräiseen. Teen vain omaan työhöni liittyvät iltatyöt. Se on yksi hallintayritys tähän ristiriitaan.”

”Mietin myös, mistä asioista voisin luopua elä-mässä. Se on jatkuvaa painia ja tarkastelua ja vai-mon ja lasten kanssa keskustelua, jotta palaset saadaan sovitettua yhteen.”

Myös siihen listaan kuuluu usko. Se on sillä kohdalla, josta ei voi tinkiä:

”Usko kantaa arjessa ja juhlassa. Se vie perille. Siitä en voi luopua.”

ULLA REMES

Toiveena terve ja turvallinen lapsuus

Kuopiolainen **Jouni Lintunen** on pääs-syt nauttimaan isyyden iloista kymmenen vuoden ajan.

”Kun nyt 10-vuotias esikoisemme **Jouna** syn-tyi, elämä rauhoittui aika tavalla. Ulkona käy-miset ja elokuvaillat kahdestaan puolison kans-sa jäivät.”

”Mutta kaksi vuotta myöhemmin, **Alisan** syn-nyttyä, tulikin kummasti vilkkautta lisää”, Lintu-nen nauraa.

Jo ennen lasten syntymää Lintunen oli ehti-nyt olla monessa mukana. Aikaa löytyi niin kun-nallispolitiikalle, asukasyhdistystoiminnalle, kuin seurakunnallekin.

”Ehkä siksi isäksi tuleminen ei ollut henkises-ti niin iso mullistus, kuin mitä se olisi voinut olla. Olin tottunut ottamaan vastuuta ja hoitamaan asioita.”

”Isyys merkitseeekin minulle ennen kaikkea vastuuta. Niin lapsista, kuin muistakin lähimmäi-sistä.”

Tänä päivänä monien perheiden vitsaus tun-tuu olevan yhteisen ajan puute. Työelämä verot-

taa ajan lisäksi myös vanhempien voimia.

”Kyllä minäkin näen työelämän oravanpyö-rään antautumisen uhkana vanhemmuudel-le. Kiristynyt tahti ja esimerkiksi yt-neuvotte-lujen tuoma stressi lataavat sellaisia paineita, ettei siinä välttämättä jaksa enää lasten kans-sa leikkiä.”

Lintunen kuitenkin uskoo, että monissa ta-pauksissa työn ja perhe-elämän välillä voi löytää kultaisen keskitien – jos vain niin haluaa.

”Voi miettiä sitä, haluaako ansaita enem-män rahaa vai haluaako enemmän aikaa perheen kanssa.”

Mies tietää mistä puhuu, sillä hän teki vuo-sikausien ajan lyhennettyä työaikaa voidakseen keskittyä lapsiinsa.

Lapsilleen Lintunen toivoo terveyttä ja turval-lista jokapäiväistä elämää.

”Jouduimme aikoinaan Alisan sairauden takia ravaamaan paljon sairaalassa, joten terveyttä ar-vostaa nyt entistäkin enemmän.”

HELI HARING

TUJAHATTINEN

Seurakunnan isä-lapsi -kerhossa Jouni Lintunen rakensi Jouna-poikansa kanssa tuulihyrrän.

Kodin Helga
Meiltä saat perinteiset
kotisiivoukset
Kuopio/S.järvi: p. 0400 853 853
www.kodinhelga.com

• Matot
• vuodevaatteet • ym.
Pyykkisatama
ITSEPALVELUPESULA
Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128

Perunkirjoitukset
Luotettavasti – asiakasystävällisin hinnoin
Tilisara, Tapionkatu 5-9, Kuopio
046-892 1422

ASIANAJOTOIMISTO KOLARI&CO.OY
Seppo Kolari, Matti Reinikainen,
Ville Heikinheimo, Katriina Manninen, Kristian Kakko
Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax.
www.kolari-co.fi

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT
esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
alkaen 300 € + kulut + alv 23 %
Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy
Puistokatu 6, 70110 Kuopio
puh. (017) 282 2211 • faksi (017) 282 3101
www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

PÄIVIN TERAPEUTTINEN OLOHUONE
Tukea parisuhteeseen, kriisitilanteisiin,
työssä jaksamiseen.
Päivi Föhr
perhepsykoterapeutti ja työnohjaaja
050-4301100
paivintera@paivinterapeuttinolohuone.fi
www.paivinterapeuttinolohuone.fi
Facebook: Päivin terapeuttin olohuone

PYHÄINPÄIVÄN KAHVIKONSERTTI
LAULUHELMIÄ KUOPIOSTA
La 3.11. klo 14.00 NNKY:llä, Myllykatu 5.
NNKY:n kuoro, Hanna Eskel, Minna Tirkkonen,
Erkki Holopainen, Varpu Kolehmainen.
Ohjelma 5 €. Tervetuloa!

Tervetuloa hermoratahierontaan!
Jos kärsit huonosta aineenvaihdunnasta, verenkierrasta
tai ongelmana on päänsärky, niska- ja hartiakivut ja jalat
ovat heikossa kunnossa.
MUISTA LAHJA-KORTIT!
KIPU-HOITO Haapaniemenkatu 25 A 30
Aino Pusa puh. 0500-137 477

Syväarin kuva Siilin kuva
-Elämäsi hetkissä-
Voit keskittyä olennaiseen ja jättää elämäsi tärkeimpien hetkien ikuistamisen meidän huoleksemme. Ammattitaitoiset kuvaajamme palvelevat sinua toiveidesi mukaan.
Muotokuvauspalvelut studiossa ja miljöössä
Tapahtumakuvaus
Hautajaiskuvaus
Nilsiantie 78, 73300 Nilsia
p.0451384236, info@syvarinkuva.fi
Toritie 12, 71800 Siilinjärvi
p.0458573999, siilinkuva@siilinkuva.fi

Palveleva erikoisliike
juuri Sinulle Nainen!
Kati
AIKUISEN NAISEN VAATE- KAUPPA
myös isoja kokoja!
Paljon UUTUUKSIA!
mm. runsas housuvalikoima!
Savonkatu 22, Kuopio
Sokoksen parkkipaikkaa vastapäätä
puh. 017 261 2435
ma-to 9.30-17.30, pe 9.30-17, la 10-14

SEURAKUNNAT 31.10.-13.11.12

TUOMIOKIRKKO

Tuomiokirkko on avoinna klo 10-15, lisäksi pe klo 18-23.
puh. 040 4848 256
Viikkomessu ke 31.10. klo 18. Vankilasielunhoidon-päivät, saarna Pasi Karjalainen, Liisa Penttinen ja Anu Pulkkinen.
Perjantaimessu pe 2.11. klo 19.

Pyhäinpäivän messu, jossa pappisvihkimys la 3.11. klo 10. Piispa Jari Jolkkonen avustajineen toimittaa pappisvihkimyksen, liturgina tuomiorovasti Ilpo Rannankari, kanttorina Pertti Rusanen, urkurina Anu Pulkkinen. Tuomiokirkon Kamarikuoro.

Pyhäinpäivän konsertti la 3.11. klo 15. Mozart: Requiem. Puijon kamarikuoro ja Sinfoniaorkesteri Tahdistin, johtaa Harri Hyppölä. Marjatta Tepponen, sopraano, Marjatta Airas, alto, Ossi Jauhiainen, tenori, Olavi Hautsalo, basso. Ohjelma 20 €.
Pyhäinpäivän iltajumalanpalvelus la 3.11. klo 18. Lauri Kastarinen, Tuomiokirkon psalmikuoro, johtaa Anna Kosola, urkurina Anu Pulkkinen. Jumalanpalveluksessa sytytetään muistokynttilät viime pyhäinpäivän jälkeen poisnukkuneille seurakuntalaisille.

Messu su 4.11. klo 10. Messu radioidaan. Saarna Liisa Penttinen, liturgia Ilpo Rannankari. Sibelius Akatemian muusikot, urkurina Emilia Soranta.
Kirkon äitejä Lina Sandell su 4.11. klo 16. Tuomiokirkon kappelissa (sisäänkäynti Vuorikadun puolelta). Iltarukoushetki ja virikepuhe, jossa syvennytään virsien "Päivä vain ja hetki kerrallansa" ja Mua siipis suojaan kätke" sanoittajan elämään. Olli Viitaniemi.

Viikkomessu ke 7.11. klo 18. Liisa Penttinen, Olli Viitaniemi ja Anu Pulkkinen.
Perjantaimessu pe 9.11. klo 19.
Martinpäivän kirkkojuhla la 10.11. klo 14. Taiteilija Hannu Konola, "Kurka-

taanko Jumalaa - aikamme haasteet visuaaliselle sakraalitaiteelle" Piispa Jari Jolkkosen puheenvuoro luoterilaisuuden ominaispiirteistä. Tapani Heiskanen, trumpetti, Anu Pulkkinen, urut. Järjestäjä Luterilaisen kulttuurin Säätiö. Vapaa pääsy. Ohjelma 5 €.

Urkutuokio la 10.11. klo 15.30. Huom.aika! Natalia Itkonen.

Messu su 11.11. klo 10. Saarna Olli Viitaniemi, liturgia Liisa Penttinen, urkurina Anu Pulkkinen. Tuomiokirkon Psalmikuoro, johtaa Anna Kosola.
Viikkomessu ke 14.11. klo 18. Ilpo Rannankari, Liisa Penttinen ja Anu Pulkkinen.

KESKUSSEURAKUNTATALO Suokatu 22

Seurakuntamestarit puh. 040 4848 259
Lähetysmyyjäiset pe 2.11. klo 10.30-13 Keskusseurakuntatalolla. Myytävänä leivonnaisia ja käsitöitä. Arpajaiset.

Raamattupiiri ti 6.11. klo 17. Olli Viitaniemi. Kerhuhuone Aaron, Suokatu 22 C.
Eläkeläisten virkistyspäivä ke 7.11. klo 11. Raamattutunti "Antakaa toisillenne anteeksi", pastori Liisa Penttinen. Lounas ja kahvi 6 €.

Siionvirsisurat su 11.11. klo 18. Puhujana Liisa Penttinen.
Maanantain lähetyspiiri ma 12.11. klo 16. Kerhuhuone Aaron, Suokatu 22 C.

MUMMON MÖKKI

Puijonkatu 10. Avoimna ma-to klo 11-15.
puh. 040 4848 272
Viriketuokio to 1.11. klo 13. Pyhimykset.
Mummon mökki suljetaan ma 5.11. klo 14. Puh. 040 4848 272

NUORET

Nuortenillat to klo 18-21 Suokadun nuorisotiloissa Keskusseurakuntatalolla.
Perjantaimessu pe 2.11. klo 19 Tuomiokirkossa.
Perjantaimessu pe 9.11. klo 19 Tuomiokirkossa.

LÄHETYS

Lähetysmyyjäiset pe 2.11. klo 10.30-13 Keskusseurakuntatalolla, Suokatu 22. Myytävänä leivonnaisia ja käsitöitä. Arpajaiset.

Näpertäjät ti 6.11. klo 13 Kerhuhuone Aaronissa, Suokatu 22 C.

Maanantain lähetyspiiri ma 12.11. klo 16 Kerhuhuone Aaronissa, Suokatu 22 C.

Kotien lähetyspiiri ke 14.11. klo 13 Kaisa Kolehmaisella, Vuorikatu 5 A 11.

DIAKONIA

Diakoniatuomisto Vastaanotto: Keskusseurakuntatalo, Suokatu 22 C. Vastaanotto ma ja ke klo 9 - 10.30. Soittoaika ma, ke klo 10.30-11.30 puh. 040 4848 253. Inkilänmäen diakoniatyöntekijän Varpu Ylhäisen päivystys ilman ajanvarausta, Suokatu 22 C ti 9-10.30, puhelinaika klo 10.30-11.30, puh. 040 4848 254, muuna aikana puh. 040 4848 255.

MUUTA

Inkilänmäen käsityöryhmä, palvelupiiri ja avoin kohtaamispaikka kaikille Tätilässä to 1.11. klo 13. "Surun monet kasvot", alustaa diakonissa Pirjo Litmanen. Varpu Ylhäinen.
Pyhäinpäivän hartaudet la 3.11. klo 13. Flodbergin kappelissa, Hannikaisenkatu 5 ja klo 14. Pyhän Markuksen kappelissa, Siunauskappelintie 3. Olli Viitaniemi ja Anna Kosola.
Inkilänmäen käsityöryhmä, palvelupiiri ja avoin kohtaamispaikka kaikille Tätilässä to 15.11. klo 13. "Valvokaa", alustaa pastori Liisa Penttinen. Varpu Ylhäinen.

PERHETYÖ

Naisten lenkkiپیiri ma 5.11. klo 18 Poukaman rantasaunalla klo 18-20.30.
Perhekerho "Isä" ti 6.11. klo 9.30-11 Keskusseurakuntatalolla, Suokatu 22 E.
Perhekerho "Omat juuret" ti 13.11. klo 9.30-11 Keskusseurakuntatalolla, Suokatu 22 E.

PYHÄKOULU

Kotipyhäkoulu Rönössä Jaana ja Asko Lappalaisen kodissa. Katso lisää Rönön sillan kupeessa olevalta ilmoitustaululta.

KASTETUT

Luukas Elmeri Ludovico Räsänen, Saana Tereesa Koponen, Samu Eemeli Markkanen, Hilikka Saana Kanerva Kalliolahti, Aino Ilona Hoffren.

KUOLLEET

Helvi Rakel Holopainen 92v, Tauno Vilho Holopainen 86v, Martti Jalmari Launonen 88v, Heimo Valter Ensio Romppanen 87v, Maija Leena Savolainen 89v, Hilikka Lämssä 83v, Maire Tuulikki Rautainen 90v.

ALAVAN KIRKKO Keihäskatu 5

puh. 040 4848 298
Messu la 3.11. klo 10. Saarna Kirs Perämaa, liturgina Juha Välimäki, kanttorina Ossi Jauhiainen, seniorikuoro.
Pyhäinpäivän iltakirkko la 3.11. klo 18. Saarna Pirjo Kuula, liturgina Hannu Koskelainen, kanttorina Ossi Jauhiainen, kirkkokuoro. Tilaisuudessa sytytetään muistokynttilät viime pyhäinpäivän jälkeen poisnukkuneille seurakuntalaisille. Kirkkokahvit.

Messu su 4.11. klo 10. Saarna Hannu Koskelainen, liturgina Pirjo Kuula, kanttorina Ossi Jauhiainen, kirkkokuoro. Tilaisuudessa sytytetään muistokynttilät viime pyhäinpäivän jälkeen poisnukkuneille seurakuntalaisille.

Messu isänpäivänä su 11.11. klo 10. Saarna Hannu Savinainen, liturgina Pirjo Kuula, kanttorina Ossi Jauhiainen. NMKY:n kirkkokoppyhä. Kirkkokahveilla Kirkon kymmenen teesiä urheilusta, alustaa pastori Petteri Hämäläinen.

ALAVAN SEURAKUNTAKESKUS Keihäskatu 5 B

Lähetystyön ideointikahvit - Tervetuloa messuun Alavan kirkkoon sunnuntaina 18.11. klo 10 sekä sen jälkeen lähetystyön ideointikahveille seurakuntatalolle. Tule kuulemaan nimikkolähtetien tuoreita kuulumisia, antamaan palautetta ja tuomaan uusia ideoita Alavan seurakunnan lähetystyön kehittämiseksi! "Yksin emme tätä tee, toinen toista tarvitsee." VK 428:4

RUKOILEMME

Isä meidän, joka olet taivaissa.

NEULAMÄEN KIRKKO
Vesurikuja 4
puh. 040 4848 311
Gospel Junior -messu su 4.11. klo 13. Saarnaa Kirsi Perämaa, liturgina Pirjo Kuula, kanttorina Leila Savolainen, lapsikuoro, varhaisuorten leiriläiset. Pikupizzatarjoilu.

SÄRKINIEMEN SEURAKUNTATALO
Särkiniementie 20
puh. 040 4848 307
Isänpäivän perhekirkko su 11.11. klo 16. Saarnaa Juha Välimäki, liturgina Kirsi Perämaa, kanttorina Leila Savolainen, Alavan lapsikuoro, Särkiniemen päiväkerholaiset ja iltapäiväkerholaiset. Ateria 5/2 €.

PERHETYÖ
Perhekerhot - Viikolle 45 kaikissa kerhoissa Nassikapainia, viikolla 46 Neulamäessä Elämää Japanissa, Alavassa Ruokailoa, Särkiniemessä Leppoisasti leikkien, Lehtoniemessä Ruokailoa! Ravitsemusterapeutti kertoo Sapere-menetelmästä. Perhekerho kokoontuu Neulamäessä ti, Alavassa, Särkiniemessä ja Lehtoniemessä ke klo 9.30-11.

KASTETUT
Väinö Viljami Ahola, Siiri Eveliina Korhonen.

KUOLLEET
Vesa Aulis Juvonen 74v, Irja Riitta Laaksonen 61v, Liisa Kaarina Ihalainen 83v, Martti Johannes Miettinen 86v.

KALLAVEDEN KIRKKO
Rauhalahdentie 21
puh. 040 4848 336
10-syntärit ke 31.10. klo 18. Anni Tanninen, Seppo Kirkinen ja Dolce Minores.
Pyhäinpäivän messu la 3.11. klo 10. Liturgia Mikko Väisänen, saarna Matti Pentikäinen, kanttorina Richard Nicholls, Ulla Knuuttila, alttoviulu.
Pyhäinpäivän sävelhartausta la 3.11. klo 18. Anna-Maija Hella, Anna-Mari Linna ja kirkkokuoro.
Messu su 4.11. klo 10. Liturgia Mikko Väisänen, saarna Matti Turunen ja kanttorina Anna-Mari Linna.

Rauhanyhdistyksen seurat su 4.11. klo 18.
Raamattuopetusta ma 5.11. klo 18. Onko muillakin kutsumus, Anni Tanninen.
Messu su 11.11. klo 10. Liturgia Matti Pentikäinen, saarna Petteri Hämäläinen ja kanttorina Mari Vuola-Tanila.

MUUTA
Perheraamattupiiri su 4.11. klo 16.30 kirkon alakerrassa. Raamattupiiristä vastaa Pia Karjalainen puh. 050 5251 012.

PETOSEN SEURAKUNTATALO
Pyörönkaari 21
puh. 040 4848 345
Aikuisten takkailta ke 7.11. klo 18 Takkahuoneessa.
Kansainvälinen messu la 10.11. klo 16.
Mukulamessu su 11.11. klo 16. Anni Tanninen, Kat-

ri Heikkinen, juontajina Hanna ja Panu Rantakokko, Mari Vuola-Tanila, lapsikuoro ja soitinryhmä, Varpu Jääskeläinen, Marja-leena Eronen, Marjaana Liacopoulou, Satu Halmetoja, Rytkyn päiväkerholaiset, emäntänä Pia Nousiainen. Iltapalatarjoilu.

VEHMASMÄEN KAPPELI
Sotkanniemi 15
puh. 040 4848 351
Pyhäinpäivän messu la 3.11. klo 16. Raili Rantanen ja Keijo Eskola.

HIRVILAHDEN KAPPELI
Länsirannantie 2410
puh. 044-275 7936.
Pyhäinpäivän muistomessu la 3.11. klo 13. Raili Rantanen ja Anna-Mari Linna.
Hirvilahden työseura ti 13.11. klo 18. Katri Heikkinen.

Aikuisten takkailta ke 7.11. klo 18 Petosen seurakuntatalolla.

KARTTULAN KIRKKO
Kirkkotie 23
puh. 040 4848 545
Pyhäinpäivän iltakirkko la 3.11. klo 18. Reijo Mustonen ja Anne Keränen.Vuoden aikana poistuneiden muistaminen.
Messu su 4.11. klo 10. Reijo Mustonen ja Richard Nicholls.
Hengelliset ikivihreät sävelet su 4.11. klo 18. Mukana: Lähde-bändi: Veksi Vainikainen. sähkökitara, Juhani Koskell, basso, Mikko Löppönen, rummut,Heikki Tanila, koskettimet ja Mari Vuola Tanila, laulu. Hartaus Kai-su ja Jukka Vasara.
Messu su 11.11. klo 10. Liturgia Reijo Mustonen, saarna Matti Sihvonnen, kanttorina Richard Nicholls.

MUUTA
Laulutuokio ti 6.11. klo 13 Jaakkolassa, Anne Keränen.
Keskustelutuokio to 8.11. klo 13 Kotipihassa ja Vii- lenpihassa. Osmo Rissanen.
Miesten saunailta to 8.11. klo 17.30 Pekka Huttusel- la, Kujarintie 48. Aiheena: Mies elämänmurroksissa.

KARTTULAN SEURAKUNTAKOTI
Kissakuusentie 14
puh. 040 4848 547
Ystävänkammari ke 7.11. klo 10.
Rukousilta su 11.11. klo 18.

NUORET
Nuortenillat to 8.11. klo 17.30-20.30 Kallaveden kirkolla. Taideilta. Seuraavan kerran 15.11. Oloilta pallohallissa.

LÄHETYS
Naisten lähetyslöylyt ke 31.10. klo 18 Rytkyllä. Lähtö kirkolta klo 17.30 ja Petoselta klo 17.35. Vapaaehtoinen maksu lähetysel- le. Saunomisen lisäksi kevyt iltapala ja asiaa lähe- tyksestä.

DIAKONIA
”Hyvää huomenta arki” ke klo 10-12 Petosen seurakuntatalon takkahuo- neessa. Ryhmä ei kokoon- nu vk. 42.
Ystäväpiiri parittomina to klo 12 Petosen seura- kuntatalolla.

PERHETYÖ
Taidetiistai ti 6.11. ja 13.11. klo 9.30-11.30 tai 13-15. Koko perhe kädentaitojen pariin Kallaveden kirkolle. Omat eväät ja taiteiluun sopivat vaatteet mukaan.
Kirkkomuskari su 4.11. klo 17 Kurkimäen kerho- huoneessa. Yli 3-vuotiaille. Lauletaan, leikitään ja soi- tetaan. Ei ennakkoilmoit- tautumista.
Sotkanniemen perhekerho kokoontuu seuraavan kerran 15.11. klo 9.15.

PIIRIT
Puutossalmen lähetys- piiri ma 5.11. klo 13 Aune Laitisella, Kinnontie 11. Anna-Maija Hella.
Kaislastenlahden päivä- piiri ti 13.11. klo 13 Veikko Lyytikäisellä, Kaislastentie 36. Matti Pentikäinen.
Rytkyn seurakunta- piiri ti 13.11. klo 18 Erkki ja Kirsti Oinosella, Poik- kimäki 6. Matti Penti- käinen.

AIKUISTYÖ
Miesten sauna ja tak- kailta pe 9.11. klo 18 Pou- kaman leirikeskukses- sa. Kiinnostavia alustuk- sia, veljellistä yhdessä- oloa, sauna. Kevyt iltapa- la. Osallistumismaksu 5 €. Vapaana vankilassa, Jouko Koistinen.

KASTETUT
Aava Maria Aurelia Haa- tainen, Viljo Valtte- ri Kemppainen, Aapo Eli- as Hallikainen, Tilda Mi- nea Korhonen, Seela Hel- mi Ilona Riihiä, Alina Enni Kiara Timonen, Heta El- viira Hiltunen, Venla Edit Aurora Niskanen, Iiris Hil- ma Henriikka Heikkilä, Inka Eliina Mikkonen, Juho Tapani Turunen, Kastor Jalo Juhana Teerijoki, Eliel Benjamin Temonen, Elias Leo Emil Laakso, Kalle Toi- vo Oskari Raitakivi, Mik- ke Veikko Hermannin Muu- rimäki, Venla Sofia Ikäläi- nen, Nella Katriina Elina Savolainen, Ossi Arvi Eina- ri Salmiinen.

KUULUTETUT
Rasi-Pekka Tiihonen ja Sari Suvi Orvokki Vallenius.

KUOLLEET
Paavo Oiva Venäläinen 84v, Lea Kaisa Hötti 83v, Hannu Ilmari Soininen 72v, Otto Sakari Kananen 94v, Aake Paavo Antero Korhonen 20v, Kauko Ka- levi Huttunen 53v.

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO
Kellolahdentie 8
puh. 040 4848 386
Pyhäinpäivän sanajuma- lanpalvelus la 3.11. klo 10. Saarna ja liturgia Aulikki Mäkinen.
Pyhäinpäivän muistoti- laisuus la 3.11. klo 16. Tilai- suudessa syytetään muis- tokynttilät viime pyhän- päivän jälkeen poisnukku- neille seurakuntalaisille.
Messu su 4.11. klo 10. Saar-

na Salla Tyrväinen, liturgia Lauri Paatero. Laulu, Päivi Forström.
Isänpäivän messu su 11.11. klo 10. Saarna Sanna Hus- so, liturgia Salla Tyrväinen.
Kansanlähetyksen info ja lähetysnäyttely 12.-18.11. lasivitriinit, kirkon käy- tävällä.

MÄNNISTÖN VANHA KIRKKO
Lönnrotinkatu 24

puh. 040 4848 386
Siioninvirsiseurat su 4.11. klo 18. Lauri Paatero, kant- torina Tintti Tinkala.
Raamattupiiri naisille - hiljentymistä ja jakamis- ta ke 7.11. klo 18. Salla Tyr- väinen.
Elämän makuinen mes- su su 11.11. klo 18. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen.

DIAKONIA
Diakoniatyön ajanva- rausvastaanotto Py- hän Johanneksen kirkol- la ti klo 9-10 Ulla Halo- nen (Saarijärvi, Kelloniemi, Kettulanlahti) puh. 040 4848 405. Puhelinpäivys- tys ti klo 9-10 Mari Mer- tanen (Männistö, Linnan- pelto) puh. 040 4848 406, Merja Hyvärinen (Itkon- niemi, Tiihotar) puh. 040 4848 407.
Ukintuvan teemators- taina 1.11. klo 12 Männis- tön apteekista tullaan ker- tomaan ikäihmisten lääk- keistä. Klo 11 lähtien myy- dään piirakoita.
Messu ja ikääntyneiden syntymäpäivät su 4.11. klo 10-12.30 Pyhän Johannek- sen kirkolla. Saarna Sal- la Tyrväinen, liturgia Lau- ri Paatero. Laulu, Päivi For- ström. Juhla srk-salissa, Ulla Halonen.

Hyvän Mielen Päivä Ke 14.11. klo 11-13.30 Pyhän Johanneksen kirkolla. Ro- manit keskuudessaamme 500 vuotta – tunnemme- ko heidät? Romaniasioi- den hoitaja Helena Valen- tin Mikkelistä. Musiikkia. Linja-autokuljetus: Päivä- rannantie, Citymarketin jälkeinen pysäkki Kettu- lanlahteen päin klo 9.50. Kaijan pata klo 9.55. Pih- lajaharjuntien ja Rahu- sentien risteys klo 10. Kel- loniemen Sale klo 10.05. Itkonniemi (Malminkatu 13) klo 10.10. Sotilaspojan- katu klo 10.15. Tellervon- katu 10.20. Lönnrotinkatu (Lönnrotinkatu 11 kohdal- la) klo 10.25. Pohjolanka- tu (Pohjolankatu 28 koh- dalla) klo 10.30. Killisen- kadulle ja Pohjolankatua Lönnrotinkadulle, Saari- aitta klo 10.40. Pyhän Jo- hanneksen kirkko. Paluu samaa reittiä. Päivän kus- tannukset 5 €.
Ukintuvan laulupäivä to 15.11. klo 12.

MUUTA
Hartaudet ma 12.11. klo 13 ja 13.30 Sunnen kodil- la, Päivärinteentie 29. Lau- ri Paatero.

KASTETUT
Jesse Aulis Pellervo Lappa- lainen, Oona Tuulia Kuok- kanen, Lasse Luukas Röp- pänen, Maisa Alina Ruh- tinas, Viljo Armas Miettinen.

KUOLLEET
Eila Liisa Filipoff 61v, Nan- ni Margit Ihalainen 89v, Pertti Olavi Lipponen 72v, Jussi-Pekka Tiainen 34v, Irma Annikki Hämä- läinen 88v, Heikki Juhani Salpio 70v, Hilma Savolai- nen 95v.

JOONAS VÄHÄSYRINKI

Pyhät ovat Jumalan siunaamia

Pyhäinpäivä liittää yhteen menneen, nykyisen ja tulevan. Historiattomassa ajassamme tämä juhla muistuttaa, että elämä on enemmän kuin itse- riittoisen ihmisen näky oman elämänsä hallinnasta ja herruudesta.

Pyhäinpäivä tuo ajatuksiimme ne lä- heiset, jotka olemme saatelleet tästä elä- mästä. Heidän haudoillaan kertaamme yhteisen elämämme muistoja. Joku tuntee kiittollisuutta, joku lohdutonta kai- pausta joku katkeruutta, joku vihaakin. Tunteita on mahdoton pukea sanoiksi eikä se liene tarpeenkaan, mutta kyntti- lä syttyy. Sen liekki liittyy hautausmaan suureen valomereen, joka julistaa muu- takin kuin inhimillisen murheen tai kai- pauksen summaa. Se ju- listaa toivoa tulevasta,

taivaasta, Jumalan valta- kunnan toteutumisesta.

Pyhäinpäivä liittää meidät vielä pitempään ketjuun kuin niihin suku- polviin, jotka tunnemme ja muistamme ja joiden nimet löydämme hautaki- vistä. Olemme yksi lenk- ki vuosituhtantisessa pyhi- en ketjussa. Siinä ketjussa jotkut ovat taistelleet Ju- malan tahdon toteutumi- seksi. Siinä ketjussa jotkut ovat uhranneet elämän- sä Kristuksen tähden jopa kuolemaan asti.

On helppo ajatella, että Jeesus puhuu juu-

ri heistä pyhäinpäivän evankeliumissa, vuorisaarnan alussa. Hän julistaa autu- aiksi hengessään köyhät, murheelliset, kärsivälliset ja vanhurskautta janoa- vat. Hän onnittelee toisia armahtavia, puhdassydämiä, rauhantekijöitä ja vainottuja. Jeesus lohduttaa ja lupaa palkita heidän vaivansa. Autuas ja on- niteltava tarkoittaa, että kärsimysten- sä keskellä nämä pyhät ovat Jumalan siunaamia.

Autuaaksi julistusten ihmiset eivät ole vain Jeesuksen ajan köyhän Galile- an tai varhaisten kristittyjen vainojen historiaa. Näitä pyhiä on yhä kaikkial- la maailmassa, erityisesti siellä, missä su- ru ja kärsimys asuvat. Siksi pyhäinpäivän evankeliumi on pohjimmiltaan Jeesuk- sen toimeksianto seura- jilleen ja kristillisen seura- kunnan tehtävätkuvaus.

Julistamalla autuaik- si kärsivät ja köyhät Jee- sus lähettää kirkkonsa vie- mään lohtua murheeseen, ravintoa vanhurskauden nälkään ja janoon, armah- dusta armottomuuteen ja Jumalan rauhaa vaino- jen keskelle. Näissä pyhien kohtaamisissa Kristus itse on läsnä. Hänen varassaan Jumalan siunaamien pyhi- en matka jatkuu kohti hä- nen valtakuntansa toteu- tumista.

JAANA MARJANEN
lääninrovasti

Suru on hitaasti vaalenevia varjoja...

Hautaustoimisto
J. NURRO OY

Kauppakatu 55-57 KUOPIO Puh. 017-2613065, 040 5056287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

Kuopion
Tila-Auto Oy

- turistibussit 32 ja 50 matkustajalle
- pikkubussit
- invataksit

info@tila-auto.com www.tila-auto.com
p. taksiajot 0400-673 955
p. tilausajot 0400-992 993

Arkut, kuljetukset, kukkalaitteet, sidontatyöt ja koristelu, hautakivet ja kaiverrukset

Iltaisin ja viikonloppuisin:
Kari Väänänen,
puh. 040 585 0456
toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

Pitopalvelu kaikkiin juhliin ja tilaisuuksiin

Iltaisin ja viikonloppuisin:
puh. 040 585 0456

Hautaustoimisto
PARVIAINEN OY

Savonkatu 18, 70110 KUOPIO, puh. (017) 261 3771

Onko perheesi lakiasiat kunnossa?

- Tarvitsemmeko avioehtosopimuksen?
- Pitäisikö testamentti päivittää?
- Miten perinnönjako hoidetaan?
- Kuka hoitaa asiani, jos en itse pysty?

Ota yhteyttä pankkimme lakipalveluihin, niin saat vastaukset Sinua askarruttaviin perheoikeudellisiin kysymyksiin.

Kun olet OP-bonusasiakas, saat bonusta tavallisesta pankkiasioinnista – lainat mukaan lukien. Bonuksia voit käyttää myös lakipalveluiden palkkioiden maksamiseen.

Varaa aika asiantuntijoillemme numerosta 010 258 8503 ja tule käymään.

Pohjois-Savon OP

LÄNSIVUOREN
HAUTAUSHUOLTO

Savonkatu 25, Kuopio
(Sokoksen takana)
www.lansivuoriky.fi
p. 017 261 3665

Hautakivi näyttely
liikkeessämme
-tervetuloa tutustumaan!

Luotettavaa
koti- ja siivouspalvelua

Tmi SAVON HILMA

www.savonhilma.com

p. 050 551 2177

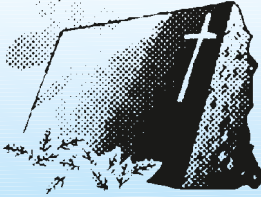
Kotitalousvähennys 45 %.

- HAUTAKIVET
- KAIVERUKSET
- KULTAUKSET
- ENTISÖINTITYÖT
- KIVILYHDYT

KIVI
PAJA

Sari Kämäräinen
Jääskelänkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
www.kivipajasarik.fi

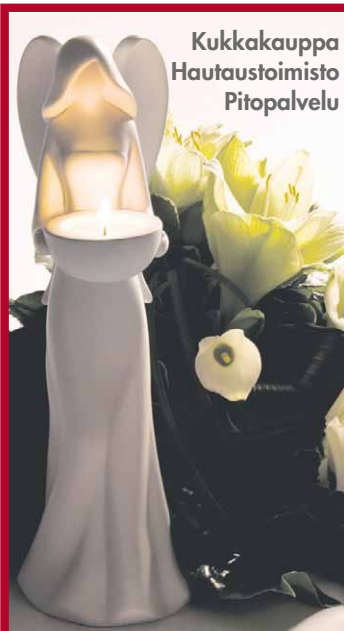
HAUTAKIVET SUORAAN
VALMISTAJALTA
Myös lisänimen kaiverrukset

VARPAISJÄRVEN
GRANIITTI

Savonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio
Puh. (017) 263 3408

VARPAISJÄRVI, Graniitintie 7
Puh. (017) 771 811

Kukkakauppa
Hautaustoimisto
Pitopalvelu

Kukka ja hautauspalvelu
ROSANNA

Vuorikatu 25
www.rosanna.fi

Kukkakauppa p. (017) 261 1456
Hautaustoimisto p. 044 094 5919

SEURAKUNNAT 3

PUIJO

PUIJON KIRKKO
Taivaanpankontie 3

puh. 040 4848 419
Pyhäinpäivän messu la 3.11. klo 10. Pekka Nieminen saarnaa, Sanna Alanen. Kanttorina Outi Keskisipilä. Puijon kamarikuoro. **Pyhäinpäivän iltajumalanpalvelus** la 3.11. klo 18. Sanna Alanen saarnaa, Heikki Hyvärinen. Kanttorina Heidi Löppönen. Kirkkokuoro. Sytytämme kynttilän viime pyhäinpäivän jälkeen poisrukunee seurakuntalaisen muistolle.
Messu su 4.11. klo 10. Heikki Hyvärinen saarnaa, Sanna Alanen. Kanttorina Outi Keskisipilä. Lauluryhmä Verso. Lapsille pyhäkoulu.
Kutsu yhteyteen -messu su 4.11. klo 17. Liturgia ja opetus Tarja Säynevirta, Pekka Nieminen. Lauluryhmä.
Messu su 11.11. klo 10. Dosentti Risto A. Ahonen Lähetysseurasta saarnaa. Liturgia Pekka Nieminen. Kari Kuula, Maija Antikainen. Kanttorina Heidi Löppönen. Lapsille pyhäkoulu. Voileipäkahvit lähtöksen hyväksi.
"Maan ääriin saakka - missä maan ääret nykyisin ovat?" su 11.11. klo 12. Luento lähtöksen uudesta työnojoista pohjoisen ja etelän välillä. Missiologian dosentti, TT. Risto A. Ahonen.

Messu su 4.11. klo 10. Heikki Hyvärinen saarnaa, Sanna Alanen. Kanttorina Outi Keskisipilä. Lauluryhmä Verso. Lapsille pyhäkoulu.
Kutsu yhteyteen -messu su 4.11. klo 17. Liturgia ja opetus Tarja Säynevirta, Pekka Nieminen. Lauluryhmä.
Messu su 11.11. klo 10. Dosentti Risto A. Ahonen Lähetysseurasta saarnaa. Liturgia Pekka Nieminen. Kari Kuula, Maija Antikainen. Kanttorina Heidi Löppönen. Lapsille pyhäkoulu. Voileipäkahvit lähtöksen hyväksi.
"Maan ääriin saakka - missä maan ääret nykyisin ovat?" su 11.11. klo 12. Luento lähtöksen uudesta työnojoista pohjoisen ja etelän välillä. Missiologian dosentti, TT. Risto A. Ahonen.

RANTA-TOIVALA
Seurakuntapiiri to 1.11. klo 18.30 Riitta Raskilä, Uuhimäentie 69. Maija Antikainen.

KASTETUT

Essi Ava Elina Mikkonen, Aada Emilia Rantanen, Tuomas Eino-Veikko Väisänen, Kalle Vihtori Heiskanen, Sofia Matilda Markkanen, Isla Elisa Luoma.

KUULUTETUT

Mika Petteri Kristian Hiltunen ja Reija Johanna Elomaa, Tero Juhani Laaksonen ja Heli Hannele Pulkkinen.

KUOLLEET

Ilkka Juhani Turunen 60v, Marja-Liisa Hyvärinen 71v, Riitta Maija Hirvonen 61v, Jorma Allan Karilahti 53v, Tapani Pasanen 76v, Sirkka Elina Annikki Kankkunen 85v.

JÄRVI-KUOPIO

RIISTAVEDEN KIRKKO
Joensuuntie 2505
Pyhäinpäivän iltames-

ri Tarja Säynevirta johdattelee aiheeseen "Ihmissuhteet koetuksella". Tiedustelut ja ilm. Raili Lehtoviihdalle 6.11. mennessä puh. 040 4848438.
Israel-piiri ti 13.11. klo 14. Ariela Toivanen.
Perhekerho ke 14.11. klo 9.30. Sukka, sukka, villahousut.

LÄNSI-PUIJON KERHOHUONE
Rypysuontie 28-30

puh. 040 4848 419
Perhekerho ti 6.11. klo 9.30. Isästäni kiitän.
Perhekerho ti 13.11. klo 9.30. Sukka, sukka, villahousut.

POUKAMA
Poukamantie 105

Ystävänpäiväkerho ke 31.10. klo 11. Jeesus herättää uskon, Pekka Nieminen.
Perhekerho ti 6.11. klo 9.30. Isästäni kiitän.
Ystävänpäiväkerho ke 7.11. klo 11. Ikääntyneen ravitsemuksen ABC. Ravinto-terapeutti Anni Lehtonen.
Isänpäivän lyhtykirkko nuotiopaikalla su 11.11. klo 18. Heikki Hyvärinen, Niklas Grönholm. Kanttorina Heidi Löppönen. Nuotiomakkaraa ja mehut.
Tehdään yhdessä -ryhmä ma 12.11. klo 18. Retki Pöljälle Keramiikkastudio Jenni Linnove. Ilmoittautuminen Riitta Murtorinne puh. 040 4848437.
Ystävänpäiväkerho ke 14.11. klo 11. Elämän palapeli, srkn vapaaehtoinen/diakonissa Maija Huttunen.

RANTA-TOIVALA

Seurakuntapiiri to 1.11. klo 18.30 Riitta Raskilä, Uuhimäentie 69. Maija Antikainen.

KASTETUT

Essi Ava Elina Mikkonen, Aada Emilia Rantanen, Tuomas Eino-Veikko Väisänen, Kalle Vihtori Heiskanen, Sofia Matilda Markkanen, Isla Elisa Luoma.

KUULUTETUT

Mika Petteri Kristian Hiltunen ja Reija Johanna Elomaa, Tero Juhani Laaksonen ja Heli Hannele Pulkkinen.

KUOLLEET

Ilkka Juhani Turunen 60v, Marja-Liisa Hyvärinen 71v, Riitta Maija Hirvonen 61v, Jorma Allan Karilahti 53v, Tapani Pasanen 76v, Sirkka Elina Annikki Kankkunen 85v.

JÄRVI-KUOPIO

RIISTAVEDEN KIRKKO
Joensuuntie 2505
Pyhäinpäivän iltames-

su la 3.11. klo 19. Luetaan kaikki Järvi-Kuopion seurakunnan alueella edellisen pyhäinpäivän jälkeen kuolleet. Lopuksi sytytämme muualta hautausmaaillemme tuoduille yhteisen kynttilän. Kirsi Leino, Raili Pursiainen, Riikka Tuura, kirkkokuoro, Henni ja Markku Hyvärinen, sello ja piano.
Messu su 4.11. klo 10. Kirsi Leino, saarna Tytti Lintunen, Riikka Tuura, sudanilaisten kristittyjen lauluryhmä.

RIISTAVEDEN SEURAKUNTATALO
Keskustie 2

Lähetyspiiri to klo 17.30
Neulepiiri ti 6.11. klo 13
Takkahuoneessa.
Isänpäivän perheen pyhäpäivä ja isänpäivälounas su 11.11. klo 16. Raili Pursiainen. Riikka Tuura, lapsikuoro.
Viikkomessu ke 14.11. klo 12.

MUUTA

Miesten lenkkiipiiri ma 12.11. klo 18 OP:n kerhohuoneessa.

JUANKOSKEN YLÖSNOUSEMUKSEN KIRKKO
Mäntytie 5

Pyhäinpäivän messu la 3.11. klo 13. Paula Hagman-Puustinen, Matti Saarela. Kukulat. Muistetaan edellisen pyhäinpäivän jälkeen kuolleita rukouksin ja kynttilöin.
Messu su 4.11. klo 13. Raili Pursiainen, saarna Tytti Lintunen, Matti Saarela.
Messu su 11.11. klo 13. Raili Pursiainen.
Iltavesper ma 12.11. klo 18. Paula Hagman-Puustinen, Lauluryhmä Liekki.

JUANKOSKEN SEURAKUNTATALO
Mäntytie 5

Mikä ihmistä lämmittää -käsityönäyttely - pienten käsityöiden näyttely.
Miesten raamattupiiri joka ke klo 18 pienessä kerhohuoneessa.
Aamukahviryhmä to 1.11. klo 10.
Naisten raamattupiiri to 1.11. klo 18 pienessä kerhohuoneessa.
Sioninvirsiseur su 4.11. klo 14.30. Hannu ja Aino Komulainen isännöivät.
Perhekerho ti 6.11. ja 13.11. klo 9.30
Iltaseurat ti 6.11. klo 18. Paula Hagman-Puustinen.
Lähetysaskartelu to 8.11. klo 10.
Liikunta- ja näkörajoitteiset pe 9.11. klo 12. Leila Asikainen.
Seurakuntakerho ke 14.11. klo 12.
Aamukahviryhmä to 15.11. klo 10.

TALVIAIKA ALKOI SUNNUNTAINA

31.10.–13.11.12

KAAVIN KIRKKO

Kaavintie 24

Pyhäinpäivän iltakirkko la 3.11. klo 19. Mikko Huhtala, Taru Parviainen. Muistetaan edellisen pyhäinpäivän jälkeen kuolleita rukouksin ja kynttilöin. **Messu** su 4.11. klo 10. Hannu Komulainen, Taru Parviainen. **Messu** su 4.11. klo 13. Mikko Huhtala, Taru Parviainen. **Kansanlähetyksen kirkkopyhä** su 11.11. klo 13. Mikko Huhtala, Taru Parviainen. Kirkkokahvit seurakuntatalossa.

KAAVIN

SEURAKUNTAKOTI

Kirkkorannantie 1

Anna nähdä olenNAI-NEN – naisten ilta ke 31.10. klo 18. Virvoitus-ta yhteislaulun, raamattuhetken, tarjoilun ja yhdesäolon merkeissä. Paula Hagman-Puustinen. **Yhteiset syntymäpäiväjuhlat** ti 6.11. klo 13 alkaen. Tänä vuonna 80- ja 90 -vuotta täyttäneiden ja täyttävien syntymäpäiväjuhla. Ilm. Pirjolle 31.10. mennessä puh. 040 4888 627. **Yhteiset syntymäpäiväjuhlat** ti 13.11. klo 13 alkaen. Tänä vuonna 70 -vuotta täyttäneiden ja täyttävien syntymäpäiväjuhla. Ilmoittautumiset Pirjolle 7.11. mennessä p. 040 4888 627. **Mielenterveyskuntoutujien omaisten ryhmä** ma 19.11. klo 14. **Vanhemman väen palvelupäivä** ti 20.11. klo 11-13.30. **Mielenterveyspiiri** ti 27.11. klo 13.

MUUTA

Vanhemman väen virkistyspäivä ke 31.10. klo 9-14 Niemen leirikeskuksessa. **Elsan kerho** to 1.11. klo 14 Kortteisen koulussa. **Elsan kerhot** to 8.11. klo 14 Maarianvaaran koulussa. **Elsan kerhot** to 15.11. klo 14 Luikonlahdessa. Aloittamme tutustumalla Luikonlahden tsasounaan ja sitten siirrymme koululle.

MUURUVEDEN

KIRKKO

Kirkkotie 1

Pyhäinpäivän iltamessu la 3.11. klo 19. Satu Väättäinen, Leena Vartiainen, Matti Saarela. Muistetaan edellisen pyhäinpäivän jälkeen kuolleita rukouksin ja kynttilöin. **Messu** su 4.11. klo 19. Satu Väättäinen, Taru Parviainen. **Isänpäivän kirkkohetki koko perheelle** su 11.11. klo 13. Satu Väättäinen, Riikka Tuura. (Huom aika! Ei messua).

MUURUVEDEN

SEURAKUNTATALO

Kirkkotie 1

Työttömien aamupuuro ja aamukahvi to 1.11. klo 9-10.30. **Perhekerho ja perhekahvila** vuoroviikoin tors- taisin klo 9.30-11 kerhotoiloissa. **Perinteinen hirvikeitto** la 3.11. klo 17-19. **Aluepapin ja diakoniatyöntekijän päivystys** joka toinen to klo 9-11. Seuraava päivystys on to 8.11. Muina aikoina aluepapin tavoittaa puh. 040 4888 613 ja diakoniatyöntekijän puh. 040 4888 608. **Seurakuntakerho** to 8.11. klo 13. Leena Vartiainen. **Isänpäivän lounas koko perheelle** su 11.11. klo 11.30-13.

SÄYNEISEN KIRKKO

Kirkkoharjuntie 2

Pyhäinpäivän messu la 3.11. klo 10. Hannu Komu-

lainen, Taru Parviainen. Muistetaan edellisen pyhäinpäivän jälkeen kuolleita rukouksin ja kynttilöin. **Messu** su 4.11. klo 10. Hannu Komulainen, Taru Parviainen. **Messu** su 11.11. klo 10. Hannu Komulainen, Taru Parviainen.

SÄYNEISEN

SEURAKUNTAKOTI

Kirkkoharjuntie 2 A

Lähetyskahvila to 1.11. klo 12. Leila Asikainen. **Avoim päiväkerho** perjantaisin klo 13.30-16. Päiväkerhohuoneessa. **Mykykeittoa pyhäinpäivänä** la 3.11. klo 11-13 lähetystyön hyväksi. **Seurakuntakerho** to 8.11. klo 12. Leila Asikainen.

MUUTA

Keskustelupiiri ke 7.11. klo 14 Arja Vuorialholla Juuantie 1204, ”Lähetystyö Intiassa”, emäntä alustaa.

TUUSNIEMEN KIRKKO

Keskitie 21

Pyhäinpäivän iltakirkko la 3.11. klo 18. Uwe Mäkinen, Pauliina Vuorinen, Krell -kuoro. Muistetaan edellisen pyhäinpäivän jälkeen kuolleita rukouksin ja kynttilöin. **Sanajumalanpalvelus** su 4.11. klo 10. Uwe Mäkinen, Matti Saarela. **Miesten ja koko perheen kirkko isänpäivänä** su 11.11. klo 10. Uwe Mäkinen, Ari Lohi. Kirkkokahvit. Jumalanpalveluksen jälkeen lounas ja ohjelma Turulan koulukeskuksessa.

TUUSNIEMEN SEURAKUNTATALO

Koivukuja 2

Nuorten ilta ke 31.10. klo 18-19.30 Kerhohuoneella. **Aamurukous** ti klo 10 Lähimmäisen kammarissa. **Perhekerho** ti klo 9.30-11. **Isoskoulutus** ke 7.11. klo 18-19.30 Kerhohuoneella. **Nuorten ilta** ke 14.11. klo 18-19.30 Kerhohuoneella. **Palvelupäivä** ke 28.11. klo 10.

MUUTA

Liukonpellon ja Paakkilan työseura ke 7.11. klo 19 Tuula ja Kari Puustisella, Rötikönpolku 112. **Kirkonkylän lähetyspiiri** pe 9.11. klo 12 Irmii Sollolla, Harjutie 1 B 8. **Nuorten yökahvila** pe 9.11. klo 19.30-22 päätälolla. **Isänpäivänä koko perheen ohjelmallinen lou-**

nas su 11.11. klo 11.15 Turulan koulukeskuksessa. Mukana Helsingin NMKY:n avioliittotyöntekijät Paula ja Heikki Ranssi. Sketsi, musiikkia sekä kakkukahvit. Lastenhoito järjestetty. Lounas maksuton. **Ehtoollihetki vanhusten-talolla** ti 13.11. klo 12.30. Uwe Mäkinen, Auli Kekkonen. Tuuspiha II:n kerhohuoneessa, Keskitie 8. **Varhaisnuorten kerho Tuusjärven koululla** ke 14.11. klo 13.45-15. **Etelä-Tuusniemen palvelupäivä** to 15.11. klo 10 Hirvolassa, Luostaritie 3457. Ateria ja kahvi 5 €. Eri-laisen ruuanvalmistuksen takia tarvitaan ilmoittautumiset Auli Kekkoselle 13.11. mennessä, puh. 040 4888 631. **Kansanlähetyksen kotiseurait** to 15.11. klo 13 Maarit ja Hannu Kopusella, Laukka-ahossa.

VEHMERSALMEN

KIRKKO

Lempeläntie 17

Pyhäinpäivän messu la 3.11. klo 13. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura, Sonja Tirkkonen, Kirkkokuoro. Muistetaan edellisen pyhäinpäivän jälkeen kuolleita rukouksin ja kynttilöin. **Sanajumalanpalvelus** su 4.11. klo 13. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura. **Miesten ja koko perheen kirkko isänpäivänä** su 11.11. klo 13. Uwe Mäkinen, Ari Lohi. Kirkkokahvit.

VEHMERSALMEN

SEURAKUNTAKOTI

Lempeläntie 15

Perhekerho pe klo 9.30-11. **Kokki-ukkojen kokkaaminen** ti 13.11. klo 17.

MUUTA

Ulla Puustisen muisto-seurat la 3.11. klo 14 Puutosmäen Pajaharjussa (Heinäharjuntie 21, 71330 Räsälä). Matti Mäkelä. **Lähimmäisen kam-mari** ma 5.11. ja 12.11 klo 10-12 kammarissa. **Lähetys- ja käsityöpiiri** to 15.11. klo 11. Käsitöitä ja askartelua lähetysten hyväksi. **Varttuneen väen retki** ti 20.11. Riistavedelle virkistyspäivään. Lähtö klo 11 seurakuntakodilta. Matkan hinta 10 €, sis. ohjelman, ruuan, kahvit. Ilm. 12.11. mennessä Sonja Tirkkoselle, puh. 040 4888 642. **Raamattupiiri** ke 21.11. klo 18 lähimmäisen kammarissa.

JÄRVI-KUOPION SEURAKUNNAN YHTEISET

Nuorten retki Oulu Gos-peliin

pe-su 2.–4.11., hinta 30 €. Lisätietoja Jatalta puh. 040 4888 643, jatta.utriainen@evl.fi. **Nuorten retki Maata Näkyvissä Festareille** pe- su 16.–18.11., hinta 45 €. Lisätietoja Ollilta puh. 040 4888 628, olli.inkinen@evl.fi.

KASTETUT

Jamiel Leo Antero Korhonen, Vehmersalmi, Veeti Samuel Toivanen, Juankoski, Oiva Johannes Parviainen, Tuusniemi, Veeti Herman Eemeli Pirinen, Juankoski, Arttu Sakari Petteri Vartiainen, Säyneinen, Jenny Sofia Hassinen, Kaavi, Joel Aleksi Olli Juvonnen, Säyneinen, Niko Olavi Eemeli Parviainen, Tuusniemi.

KUOLLEET

Anna Liisa Nykänen 88v, Kaavi, Anssi Juhani Leskinen 38v, Muuruvesi, Rai-la Helena Niskanen 80v, Juankoski, Esko Pekka Ilmari Mustonen 64v, Kaavi, Martti Juhani Simpanen 66v, Vehmersalmi.

www.evl.fi/srk/siilinjärvi, 1.11. alkaen **www.siilinjärvenseurakunta.fi** **Kirkkoherranvirasto** puh. 017 288 4600 (**ma-pe klo 9–11, 12–14**)

KIRKKO

Haarahongantie 2

Pyhäinpäivän messu la 3.11. klo 10. Kappalainen Matti Hoffrénin virkaan asettaminen. Matti Hoffrén Seppo Laitanen, Marjaana Kaisto, Gospelryhmä, avustajana lääninrovasti Oiva Malinen. **Pyhäinpäivän muistojuhla** la 3.11. klo 18. Sirpa Ylikotila, Kaisa Yletyinen, Vesa Kajava, Nuorten kuoro. Tilaisuudessa luetaan edellisen pyhäinpäivän jälkeen pois-nukuneiden seurakuntamme jäsenten nimet ja heidän muistokseen sytytetään kynttilät. **Sanajumalanpalvelus** su 4.11. klo 10. Unto Niskanen, Matti Hoffrén, Airi Heiskanen, Virsikuoro. **Messu** su 11.11. klo 10. Yrjö Jokiranta, Kaisa Yletyinen,

Airi Heiskanen, Jakaranda-kuoro.

SEURAKUNTATALO

Haarahongantie 4

Perhetyön päivystys: ti ja to klo 10–12 perhetyöntekijä tavattavissa ilman ajanvarausta toimistola (käynti kirkkoherranviraston vierestä). Muul-loin varaa aika: puh. 044 7284 646.

Askartelupiiri ke 31.10., 7.11. ja 14.11. klo 9–12 lähetyksellarilla. Tule kahvittelemaan ja tapaamaan ystäviä. Voit ottaa mukaan oman käsityösi tai askarella kellarilta löytyvistä tarvikkeista.

Voimasanaja - raamattu- ja keskusteluryhmä työikäisille aikuisille ke 31.10. klo 18 pienessä salissa. Ryhmä kokoontuu joka toinen viikko. Lisätietoja: sirpa.ylikotila@evl.fi, puh. 044 7284 608.

Nuorten Perjantaikahvila pe 2.11. ja 9.11. alakerran nuorisotiloissa klo 18–22. Iltahartaus klo 19.30.

Juttutupa ma 5.11. klo 10–12 lähetyksellarilla. Juttu- ja ajankohtaisista aiheista johdattelle vs. lähetys-sihtööri Jenni Shakyä.

Eläkeikäisten päiväpiiri ma 5.11. klo 13.

Sanan ja yhteyden ilta ma 5.11. klo 18.30 pienessä salissa. Kansanlähetyksen ja seurakunnan yhdessä järjestämänä.

Lähetysten sydänsänet ke 7.11. klo 9–10 lähetyksellarilla. Kuullaan ja keskustellaan Raamatusta kumpuavista aiheista papin johdolla.

Omaishoitajakerho ke 7.11. klo 12 päätysalissa.

Koko perheen Tasauskirpputori la 10.11. klo 9–13 isossa salissa. Pöytä 13 €, varaukset Jenni Shakyalle ma 5.11. puh. 044 7284 647, jenni.shakya@gmail.com. Lounasta ostosten lomassa: jauheliha-keittoa 5 €, pullakahvit 2 €.

Pöytävuokrat ja tarjoilu Tasaus-keräyksen hyväksi. **Yksinhuoltajaryhmä Siilien**met ma 12.11.klo 17.30–19.30 alakerrassa. Ilta-pala, lapsille omaa ohjelmaa.

Terveisiä Swazimaasta ti 13.11. klo 18 päätysalissa. Terveisiä Jenni Shakyalta Havulaakson lapset ry:n vapaaehtoistyömatkalta Swazimaasta.

Eläkeikäisten syntymäpäivät su 18.11. klo 13 ennalta ilmoitauttuneille. **Kasvattajien päivä** ke 21.11. klo 18 pienessä salissa. Perheneuvoja Saara Kinnunen luennoi aiheesta Lapsen hengellisen elämän tukeminen. Lastenhoito järjestetty.

VUORELAN KIRKKO

Rissalantie 2

Alakouluikäisten Donkis-ilta ke 31.10. klo 18–20. **Messu** su 4.11. klo 13. Unto Niskanen, Airi Heiskanen. **Eläkeikäisten päiväpiiri** ma 5.11. klo 13. **Arjen ateria** to 8.11. klo 11–12. Hinta 5 €. **Nuorten Perjantaikahvila** pe 9.11. klo 18–22. Iltahartaus klo 19.30.

Sanajumalanpalvelus su 11.11. klo 13. Yrjö Jokiranta, Kaisa Yletyinen, Marjaana Kaisto, musiikkivieraana Jakaranda-kuoro. Kirkkokahvit ja siioninvirsieurat.

Vuorelan lähetyspiiri ti 13.11. klo 10.

Raamattuilta ke 14.11. klo 18.30. Vieraat Rauno Perälä ja Jouko Kauhanen Suomen Raamattuopistosta, Unto Niskanen.

Viittomakielinen messu

AA-ryhmä, Hatsalankatu 37, p. 2622 621 savuttomat palaverit ma-pe klo 11 ja 19, su klo 9 ja 19. **AA-ryhmä** Kotipolku 7, Siilinjärvi. Savuttomat palaverit to klo 19, la klo 9 ja su klo 18 sekä joka kkn 1. ma naisten ryhmä klo 19.

AAL-ryhmä alkoholistisessa tai toimimattomassa perheessä kasvaneille aikuisille to klo 18-20 Propellissa, Minna Cant-hink. 4 C 3. krs. Ks. www.aal.fi

Al-Anon ryhmät alkoholi-ongelmaisten läheisille, Hatsalankatu 37 su klo 19, p. 040 5579 470 ja Kotipolku 7, Siilinjärvi ke klo 19, p. 050 3988 883 sekä Toimintakeskus, Koulutie 2, Kaavi ti klo 19.

Imetystukiryhmä on vapaaehtois pohjalta toimiva vertaistukiryhmä imettäville ja odottaville äideille. Kok. Maljapuron päiväkodilla (Maaherrank.24) parittomien vkojen ma klo 18. www.kuopioni-metystukiryhma.fi.

Irti huumeista puhelinpäivystys ma-pe klo 18-21, p. 0203-22388. Läheisyryhmät, p. 040 8459 052.

Katiska, Särkiniemen asukastupa, Rimpitie 2 avoinna ark. klo 9-16, p. 017 2822 239. www.sarkiniemi.toimikunnat.net

Kirkon Ulkomaanavun tuotteita myytävänä arkisin tilaisuuksien aikana Keskusseurakuntatalon aulassa, Suokatu 22.

Kompassi, Kuopion Setlementti Puijolan Monikulttuurikeskus, Myllykatu 1-3. Avoinna ma, ke, to, pe klo 8.30-15.30 ja ti klo 8.30-17. Ilmaiset suomen kielen kurssit ma klo 9-12, ti klo 17-18.30 ja to klo 10-12. www.puijola.net/kompassi

Kotikulma, kohtaamispaikka avoinna ark. klo 8.30-15. Kuopion Setlementti Puijola ry, Jalkasenkatu 7, p. 050 3727 900.

Kriisikeskuksessa kriisipäivystys joka päivä klo 14-21, p. 017 2627 738 ja 2627 733. Ajanvaraus ma-pe klo 8-21.

Kuopion A-Kilta. Avoimet vertaisryhmät päihteettömyyden tukemiseksi ma, ti, ke ja to klo 18-20, Mäkitatu 11, käynti päihdeosaston rak. päädyssä. Ma ja to myös omaiset ja ystävät. P. 045 1134 245, www.kuopionakilta.fi

Kuopion Kristilliset Eläkeläiset. Laulutukio ja kerho sekä Tuusniemen Krist. Eläkeläisten vierailu ti 6.11. klo 12.30 ti 13.11. klo 18 päätysalissa. Laulun ja Sanan tilaisuus Lepolan palvelukodissa pe 9.11. klo 14.

Kuopion Mielenterveystukiry. Keilahallissa Keilaus to klo 14.45. Voiportissa, Tulliportinkatu 52, ma klo 12 paritt. vkoilla avoin oma-apuryhmä ja parill. vkoilla Mieli Maas-ta-ryhmät miehille ja naisille, ke klo 12 paritt. vkoilla Lenkitys ja parill. vkoilla Askartelu. Majakan peilisalissa, Minna Canthinkatu 4 C, pe klo 13 paritt. vkoilla Tanssitus ja parill. vkoilla Laulatus. Tied. p. 040 733 1713.

Kuopion Tyttöjen Talon avoimet illat 12-28 -vuotiaille tytöille Hapelähteenkatu 33, 2 krs. Avoimet illat kaikille tytöille ti klo 15-19 ja yli 16-vuotiaille to klo 16-19. Kysy lisää p. 050 554 8010/045 8776400 tai www.hilimat.fi.

Kuopion Työttömät ry. Suokatu 18. Avoinna ma-pe 8-15, p. 050 4400 900. www.kuty.fi. **Länsi-Puijon asukastupa** avoinna ma-pe klo 9-16. Ruokapäivät ti, ke, to ja pe klo 11-13.

MLL:n perhekahvilat ti klo 10-12, ke klo 10-14.30 ja to klo 10-12 Tavallisen Toiminnan Talolla, Kasarmikatu 1. www.kuopio.mll.fi.

Nimettömät narkomaanit su klo 16 Vinkkelissä, Kauppa-katu 46.

NMKY, Kauppakatu 40-42. Ti Matka kohti aitoa miehuutta

klo 6, rukouspiiri klo 8, elämänsä-katsomuspiiri klo 9. Raamattupiiri ti klo 16. Miesten raamattupiiri parill. vkon ke klo 18.

NNKY:n Iitu -puhelinpäivystys ja tukipalvelu yllätysras-kaustilanteissa ja abortin jälkeen ilmenneissä kriiseissä ma-pe klo 17-21, p. 044 5766 670. www.ituprojekti.net

Narsistien uhrien tuki vertaisryhmä Majakassa, Minna Canthinkatu 4 C, 3.krs. ma klo 18-20. Käynti Satamak. **Omaiset mielenterveystyön tukena**, OMA ry: Puh.päiv. ke klo 17–19 Tuula/040 556 4292. Ilm. puhelimitse vertaisryhmiin www.omary.fi, Tiina/040 715 7431.

Petrosen asukastupa Pyörönkaari 19, 2. krs. Avoinna ma-pe klo 9-17, p. 3644 597, petosen.asukastupa.ast@kuopio.fi, www.toimikunnat.net/petonen

Portti, terveysneuvonta- ja välineiden vaihtopiste suomensisäisesti huumeita käyttäville, Vuorikatu 31-33. Avoinna ma 12-16, ti 16-18, to 14-16. Asiointi nimettömänä. **Petrosen Pyörön Portti**, Pyörönkaari 26, avoinna ke 14-16.

Päihdekliniikka Puistokatu 14-16, II krs., hoitajan vastaanotto ma-pe klo 8 alkaen p. 017 183 672. Päihdeosasto,Mäkitatu 11 p. 183 684.

Puijonlaakson asukastupa palvelukeskuksessa, Sammakkolamenttie 12. Avoinna ma-pe klo 9-15. Leivän jakelu ma. **Rikosuhripäivystys** käytännön neuvoja, ohjausta ja henkistä tukea. Palvelupiste/Kriisikeskus, p. 2627 738. Auttava puhelin, p. 0203-16116, ma-ti klo 13-21 ja ke-pe klo 17-21. Help line, p. 0203-16118 ma-ke klo 15-18. Juristin puhelinneuvonta ma-to klo 17-19, p. 023-16117. www.riku.fi

Sotaveteraanimuseo avoinna tilauksesta ryhmille. Varaukset puh. 281 1130 ark. klo 9-13.

Suomen Sairaanhoitajain Kristillinen Seura tapaaminen 12.11. klo 18.30 Mummon Mökissä, sairaalapastori Jukka Koistinen.

Tupa-vertaistukitoiminta päihdeongelmaisten läheisille. Vertaisryhmä kkn ensimmäi-nen ke klo 18.30-20, Gottlundinkatu 8. Tukipuhelin ma klo 18-20 puh. 044 7148 008. Tukisähköposti: tupaposti@sirkkulanpuisto.com.

Turvakoti- ja lastensuojelu 24h/vrk p. 017 183 393. Perhe-kriisiyksikkö, Lastentie 1. Vertaisryhmä kkn ensimmäi-nen ke klo 18.30-20, Gottlundinkatu 8. Tukipuhelin ma klo 18-20 puh. 044 7148 008. Tukisähköposti: tupaposti@sirkkulanpuisto.com.

Turvakoti- ja lastensuojelu 24h/vrk p. 017 183 393. Perhe-kriisiyksikkö, Lastentie 1. Vertaisryhmä kkn ensimmäi-nen ke klo 18.30-20, Gottlundinkatu 8. Tukipuhelin ma klo 18-20 puh. 044 7148 008. Tukisähköposti: tupaposti@sirkkulanpuisto.com.

Turvakoti- ja lastensuojelu 24h/vrk p. 017 183 393. Perhe-kriisiyksikkö, Lastentie 1. Vertaisryhmä kkn ensimmäi-nen ke klo 18.30-20, Gottlundinkatu 8. Tukipuhelin ma klo 18-20 puh. 044 7148 008. Tukisähköposti: tupaposti@sirkkulanpuisto.com.

Kirpputori Toivonsäde, Ase-matie 11, Siilinjärvi. Avoinna ma-pe 10-18, la 10 -14.30, p. 044 5471 629.

Kehityskaakauppa Elämän-lanka, Torikatu 17. Ma-pe klo 11-17, la klo 10-15, p. 2614 774. **MLL:n kirpputori** Tavalli-sen Toiminnan Talolla, Kasarmikatu 1.

Pohjois-Savon Syöpäyhdistys ry:n kirpputori, Kunin-kaankatu 23; kirpputori avoinna ma-to 10-16, pe 10-13.Tie-dustelut p. 040 709 2430.

Rihma, Puijonkatu 39. Avoinna ark. klo 10-17 ja la klo 10-15, p. 2612 004. **Vapaaseurakunnan kirppari Ropo**, Käsityökatu 28. Avoinna ma-pe klo 10-17, p. 3623 614.

SEURAKUNNAT 31.10.–13.11.12

su 18.11. klo 13. Kuurojen pappi Seppo Laukkanen. Kirkkokahvit.

MUUTA

Vesijärven-Harjamäen lähetyspiiri to 1.11. klo 18.30 Anna-Liisa Lapalaisella (Ahvenkuja 4 B 7).

Ystävän Tupa ma 5.11. klo 9 Leppäkaarten kerhohuoneessa (Honkarannantie 8).

Risulantien kerho ma 5.11. klo 13 Risulantie 12:n kerhohuoneessa

Näkökerho ti 6.11. klo 12–13.30 Akuliinassa.

Hartaus ke 7.11. klo 14 Akuliinassa. Yrjö Jokiranta ja Vesa Kajava.

Koivusaaren lähetyspiiri ke 7.11. klo 18 Juntulassa, mukana Unto Niskanen.

Kuulokerho ma 12.11. klo 13 Akuliinassa.

KASTETUT

Iida Sofia Sutinen, Jonna Maria Sutinen, Erka Ilmari Häiväläinen, Aliina Eevi Katriina Hytönen, Daniel Aslan Yildiz, Helmi Linnea Ylikärppä, Vee-ti Jaakko Aulis Kämäläinen, Konsta Aukusti Kotakorva, Joakim Noel Mathias Hoffrén.

KUULUTETUT

Antto Valtteri Pohjonen ja Meri Emilia Tissari.

KUOLLEET

Aaro Gunnar Hietainen 87v, Eeva Liisa Nyyssönen 75v, Iida Kainulainen 92v, Helmi Hirvonen 94v, Pirjo Kaarina Sonninen 62v.

DIAKONIA-KESKUS

KESKUSSEURA-KUNTATALO Suokatu 22

Seurakuntamestarit puh. 040 4848 259
Kuurojen lähetyspiiri to 8.11. klo 17.
Huonokuuloisten seurakuntapiiri ke 14.11. klo 13.

DIAKONIAKESKUS Suokatu 31

puh. 040 4848 464. Ulko-ovi avataan klo 9.40, hartaus 9.50, diakonien vastaanotot ilman ajanvarausta, kahvio Nuotta ja kierrätyspiste avoinna 10–2.
Hyväntuulenpiiri to 1.11. klo 12.
Pullakirkko pe 2.11. klo 12.
Hyväntuulenpiiri ti 6.11. klo 12.
Katulähetyspiiri ti 6.11. klo 17.
Kehitysvammaisten kah-

vikkerho ke 7.11. klo 13.30.
Syöpyryhmä ke 14.11. klo 13.

PERHEASIAIN NEUVOTTELU-KESKUS

Suokatu 22

Luottamuksellista ja maksutonta keskusteluapua parisuhteen kysymyksissä. Käynnit sopimuksen mukaan. Tiedustelut puh. 040 4848 480 ma-pe klo 9–11.

PALVELEVA PUELIN

Päivystää su-to klo 18–01, pe-la klo 18–03, puh. 01019 0071. Puhelun hinta on pvm/mpm. pp.kuopio@evl.fi

JÄRJESTÖT

NNKY Myllykatu 5

puh. 017 2614 500 toimisto@knnky.fi
www.yvwa.fi/paikkailisyhdistykset
Perhekahvila ma klo 9.30–12.
Kuoroharjoitus ti klo 14.
Yhteiskristillinen rukousilta ti klo 18.

KANSAN RAAMATTUSEURA Sanan Kulma Tulliportinkatu 22

www.sana.fi/kuopio
krs-kuopio@sana.fi
p. 0207681660
Israel-ilta NNKY Myllykatu 5 pe 2.11. klo 18 evankelista Tiija Valtanen ICEJ, musiikki Zipporim-kuoro.
Naisten kesken -ilta Sanan Kulmalla ti 13.11. klo 18. Nainen meidän ajassamme, kirjailija, yrittäjä, Väärnin pappilan emäntä Minna Kettunen ja viettännän lehtori, FI Mirja Kontio.
Pienryhmien viikko-ohjelma:
Pienryhmät kokoontuvat Sanan Kulmalla.
Rukouspiiri ma klo 18 p. 050 3089567/Leena.
Naisten solu ti pariton vk klo 18 p. 0500 372791/Aune.
Raamattupiiri ke parill vk klo 18 alk 31.10. p. 050 5484087/Juha.
Askartelupiiri ke pariton vk klo 13–16 alk 7.11. p. 050 5552300/Marjatta.
Miesten piiri ke pariton vk klo 18 p. 044 0438585/Toivo.

Vertaistukiryhmät (kri-toryhmät) to klo 18–20 Särkiniemen srk-kodilla Särkiniementie 20, Sanan Kulmalla 1.11. lähtien.

Rukouspäivystys pe klo 13–16.

Nuorekkaiden naisten kotisolu pariton ke klo 18. Lisätietoja: marjut.ra-sanen@gmail.com, ninnattpartanen@hotmail.com

Kodeissa kokoontuva miesten rukoussolu pariton ke klo 18. Lisätietoja: turteri@gmail.com p. 0440127857/Tero

POHJOIS-SAVON EV.LUT. KANSANLÄHETYS Sairaalakatu 11

puh. 017 262 2082, www.p-savonkl.sekl.fi
Myös Facebook.
Pienryhmät Lähetyskodilla: Ma klo 7 aamurukoushetki, klo 9.30, äitilapsipiiri. Ke klo 12 päivähartaus ja kahvihetki, klo 18 nuorten aikuisten kolme Kohtaamista. To klo 16 raamattu- ja lähetyspiiri joka toinen to; klo 18.30 nuorten Nuotta-ilta. La klo 19 Opkon opiskelijailta.

Kuopio: Sanan ja yhteyden ilta su 4.11. klo 16 NNKY:llä, Hannu Uusmies.

Seurat su 11.11. klo 16 Lähetyskodilla, "Kahden valtakunnan kansalaisena" Ilkka Sormunen.

Kaavi: Lähetyspyhä su 11.11. klo 13 messu ja lähetystilaisuus srk-kodilla, Pirkko Puputti ja Hannu Laukkanen.

Siilinjärvi: Sanan ja yhteyden ilta ma 5.11. klo 18.30 srk-talolla, Hannu Uusmies.

Tuusniemi: Kotiseurat to 15.11. klo 13 Maarit ja Hannu Koposella Laukka-

ahossa, Pentti Rissanen ja Simo Karjalainen.

KUOPION YMPÄRISTÖN RAUHANYHDISTYS Ahmatie 22

Seuroja voi kuunnella osoitteessa www.kuopion-rauhanyhdistys.net
Pyhäinpäiväseurat la 3.11. klo 14, klo 15.30, klo 17.
Messu su 4.11. klo 18 Kallaveden kirkossa.
Seurat ke 7.11. klo 10.45 Tuusniemen palvelukeskuksessa.
Lauluseurat ke 7.11. klo 19.
Miesten ilta la 10.11. klo 18.
Isänpäiväseurat su 11.11. klo 14.
Lauluseurat ke 14.11. klo 19.

SUOMEN LUTERILAI-NEN EVANKELIUMI-YHDISTYS

Lähetysmyyjäiset pe 2.11. klo 10.30 Keskusseurakuntatalolla.

Raamattu- ja lähetyspiiri ke 14.11. klo 18.30 Keskusseurakuntatalolla Aarionissa. Aiheena raamatun aarteet.

Evangelisten opiskelijoiden kotisivuosoite on www.sley.fi/eo/html/fi/kuopio.html.

SLEY:n Itä-Suomen piirin työntekijä on Johannes Häkämies, p. 050-3212938, johannes.hakamies@sley.fi.

SUOMEN RAAMATTUOPISTO

Pienryhmät kokoontuvat:

Raamattupiiri ti klo 18.30 Merja-Riitta Jaakkosella, Pitkäsiima 15, Pertonen. **Rukouspiiri** ti klo 16 Kuopion NMKY:n toimistossa, Kauppakatu 40–42. **Keskusteleva raamattupiiri** ti klo 17 Kuopion NMKY:n toimistossa. Raamattupiirin aiheina vuoroviikoin Roomalaiskirje ja Johanneksen evankeliumi.

HERÄTTÄJÄYHDISTYS Kuninkaankatu 22

Toimisto avoinna ke klo 10–13.

Virsiuokio ke klo 11–12.

Seurat su 4.11. klo 18 Mäntön vanhalle kirkolla.

Seurat su 11.11. klo 18 Keskusseurakuntatalolla.

Seurat su 18.11. klo 14 Alavan kirkolla.

Herättäjän päivä su 25.11. Pyhän Johanneksen kirkolla alkaen klo 10 messulla. **Seurat** su 25.11. klo 18 Puijon kirkolla.

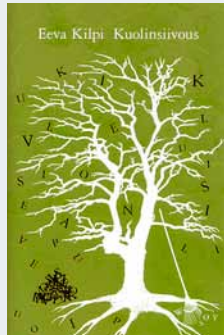
AHOLANSAARI

Aholansaaren perinteen vanhanajan joulu 23.–26.12. ohjelmassa mm: 23.12. Adventin loppuhetket, virsikirjan adventtivistet, 24.12. aattohartaus Paavon pirtissä. 25.12. joulukirkko, kauneimmat joululaulut, jouluillan seurat. 26.12. Tapaninpäivän messu. Ohjelma koonaan: www.aholansaa-ri.fi. Tiedustelut ja ilmoittautumiset puh. 050 4641 000, aholansaari@aholansaari.fi

VAKKA Kuninkaankatu 22

Avoimna ti-pe klo 11–15. Puh. 017 2622 322, 040 451 4135. www.kuopionseurakunnat.fi/lahetyskauppavakka

VIIKON VALINTA

Vanhuudessa kaikki iät läsnä

”Vanhana ihminen joutuu olemaan oma palvelijansa ja vain sillä tavoin hän säilyttää itsenäisyytensä”, **Eeva Kilpi** kirjoitti vuonna 2002. Hän on koennut aforismeja, runoja ja arjen mietteitä vuosilta 1984–2011 vuoden mittaiseksi paketiksi.

Hiitolassa 1928 syntynyt Kilpi on kirjoittanut paljon evakkoudesta ja Karjalasta. Lapsuus on kirikkaana muistissa ja rakkaus luontoon näkyy.

Kuolinsiivous hätkäyttää nimellään, mutta teos on lukijan lempeä matkakumppani.

Kirjaa rytmittää kuu-kauden jaksot. Tammikuuruno näyttää Kilven huuromintajun: Saattaa olla / että minuun pätevät vain vihoviimeiset / karjalaiset sananparret: / Mikäs pahan tappaisi?

Kilpi kirjoittaa äitinä olemisesta, äidistään ja tietysti rakkaudesta, muistele miestään ja hääpäiväänsä. Hän ikävoi.

Katkeruutta ei näy, vaikka vanhuus on päivittäinen haaste.

”En halua ajanvietettä, haluan aikaa”, Kilpi kirjoittaa ja isot toiveet ovat rukouksia: ”Arvoisa Jumala, anna rauha maapallolle.”

Henkisen siivouksen ohella Kilvellä on tavoite siistiä talo kuolemaa varten. Tästä kirjasta monet vanhojen äitien lapsetkin pitävät, ymmärtävät. On eri asia olla vanha kuin vanhus.

Eeva Kilpi:
Kuolinsiivous,
117 s., 29,90 e.,
WSOY 2012.

Voiko muistiin luottaa?

Virpi Hämeen-Anttila (s.1958) on vahva kirjailija ja kulttuurivaikuttaja. Hänen kymmenes romaaninsa *Tapetinvärinen* yllättää erilaisuudellaan. Tämä kirjailija-kertoja kyllä erottuu seinästä.

Kirjailija hämmästyttää Mimin tarinoita ja tunnistaa ne omiksi muistoiksi. Mimistä on tullut Anna Hopea, joka pyörii ”julkisten hurrikaanissa”.

Toden ja fiktion sekoittaminen on tätä päivää. Omaansa saa lainata, mutta toisten elämän ”varestaminen” on monimutkainen juttu. Kirjailijan etiikasta puhutaan, toisaalta sanotaan, että kaikkea saa varastaa ja lainata.

Hämeen-Anttila käyttää romaanissaan oman elämänsä kokemuksia, mutta niitä on turha yrittää kaivella esille, vaan nauttia vetävästä kerronnasta, joka muuttuu välillä jännittäväksi fantasiaksi.

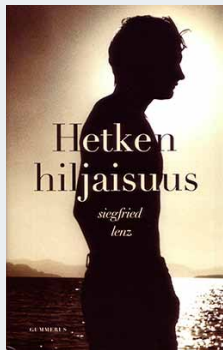
Kansakouluajan kuvaukset pakkosyömiseen moni tunnistaa, samoin myöhemmät nuorisokulttuurin laihuuksihanteet syömishäiriöineen. Kirpeitä kohtia on paljon, köyhyys haisi ja pelotti.

Mietin, voiko tarina olla kertomus kirjan tekemisen tuskasta? Hämeen-Anttila tarjoaa lopussa lukijalle pehmeän pudotuksen.

Virpi Hämeen-Anttila:
Tapetinvärinen,
318 s., 33 e., Otava 2012.

Jäähvyäisten kielioppia

Saksalaisen **Siegrid Lenzin** (s.1926) *Kiusattu*-teos

(2001) oli jättänyt hyvän muistijäljen, siksi osasin tarttua *Hetken hiljaisuuteen*. Lenzin kirjoja on suomenmennettu kymmenkunta, useimmat niistä käänsi **Oili Suominen**. Uusimman teoksen on suomentanut **Markku Mannila**.

Lenz on ollut toimittajana *Die Welt* -lehdessä ja hän on saanut mm. Goethe-palkinnon. Myös kääntäjät ovat arvostettuja ja palkittuja tekijöitä.

Pienoisromaani alkaa koulun muistotilaisuudesta, rehtori puhuu kollegan kuolle.

Englanninkielen opettajan, Stellan ja hänen 18-vuotiaan oppilaansa Christianin ensirakkaus on hienovireisen kaunis.

Eletään Itämeren rannikolla 1900-luvun loppua. Satamassa vedetään merenpohjasta kiviä aallonmurtajaa vahvistamaan. Vietetään rantajuhlia ja purjehditaan.

Kun Christian ja Stella ovat myrskyltä suojassa lintuvahdin tuvassa, Christian toivoo, ettei hetki koskaan loppuisi. Hän haluaa sanoa jotain, mutta saa aikaan sanat Tea for two.

Hiekalla rakastelu ei anna oikeutta toivoa luokassa erityiskohtelua. Stella antaa katseensa liukua ohi. Hän kehottaa kysymään: mitä nyt?

Ehkä muut aina tietävät enemmän kuin rakastuneet uskovat. Christianilla on suuria suunnitelmia, mutta veneilyonnettomuus katkaisee yhteisen kesän.

Siegrid Lenz:
Hetken hiljaisuus,
176 s., 21,60 e., Gummerus 2012.

KIRKKO & KOTI

19 Kuopion ja Siilinjärven seurakuntalehti. 99. vuosikerta.

Seuraava numero ilmestyy 14.11.

KOTIMAA-YHTIÖT

Kustantaja Kustannus-Oy Kotimaa, Hietalahdenranta 13, 00180 Helsinki. **Julkaisija** Kuopion evlut. seurakunnat, PL 1064, 70101 Kuopio, p. 158 111, faksi 158 288, www.kuopionseurakunnat.fi.

Toimitusneuvosto Paavo Kaitokari, Hannu Koskelainen, Kirsi Leino, Pauli Kurkirinne, Marketta Rantama
Painos 66 000 kpl

Tietokoneapu
Kotitalous-
vähennys 45%
www.orden.fi
040 5844 045

ILMAINEN NEUVO OY:n
Oikeudellinen puhelinpalvelu
0600 30 6060
Puhelun hinta 2,95 € min + pvm/mpm
www.ilmainenneuvo.fi

Hammaslaboratorio
Hyvä Hammas Oy
Puree Paremmiin.

Vuorikatu 36, 70100 Kuopio

Erikoishammasteknikko
Satu Koskela
p. 017 265 4400

HAMMASLABORATORIO

DENTIINI

erikoishammasteknikko
Niina Toivanen
Kauppakatu 48, Kuopio
ajanvaraus 0440 228 984

RISTIVETOA

Suosittu sielunmessu

TIMO HARTIKAINEN

Pyhäinpäivänä kajahtaa Kuopion Tuomiokirkossa Mozartin komea Requiem.

Syksy on merkinnyt Puijon kamarikuorolle, Sinfoniaorkesteri Tahdistimelle ja Campus-kvartetille kiivasta harjoittelua. Mozartin Requiem esitetään esitetään ensimmäistä kertaa täällä kokoonpanolla.

”Puijon kamarikuoro on esittänyt teoksen pari kertaa aikaisemmin, mutta edellistä kerrasta on jo kahdeksan vuotta”, kuoron johtaja ja Puijon seurakunnan kanttori **Outi Keskisipilä** muistelee.

”Kyseessä on kuitenkin kulttiteos, joka pitää aina aika ajoin esittää.”

”Samalla saamme hienosti yhdistettyä kaupungin eri musiikkiryhmiä.”

Henrikki Nordman on laulanut tenoria Puijon kamarikuorossa vuoden ajan.

”Lauloin aikaisemmin toisessa kuorossa, mutta kaipaasin uusia haasteita. Olin kuullut

Henrikki Nordman nauttii vaihteeksi klassisen musiikin laulamisesta.

tästä kuorosta pelkkää hyvää ja onneksi pääsin mukaan.”

”Mozartin Requiemistä pidän kovasti. Itse asiassa vaimoni on halunnut päästä laulamaan tämän ja nyt toteutan hänenkin haaveensa.”

Nordmania viehättää Puijon kamarikuor-

Requiemia hiottiin esityskuntoon Puijon kirkossa.

ron monipuolinen ohjelmisto.

”Tähän saakka parasta ovat olleet orkesterien kanssa tehdyt projektit, niitä voisi olla enemmänkin.”

Sinfoniaorkesteri Tahdistimen kapellimestari **Harri Hyppölä** johtaa Mozartin Requiemin nyt ensimmäistä kertaa.

”Tämä on ehdottomasti yksi lempiteoksista ja olen odottanut tätä tilaisuutta toistakymmentä vuotta. Nyt aika on siihen kypsä”, Hyppölä kertoo.

”Koska kyseessä on eittämättä musiikkihistorian hienoimpiin kuuluva teos, haluan tehdä kaiken mahdollisimman hyvin. Se tietysti kasaa hieman paineita.”

Hyppölän mielestä nyt harjoiteltu esitys ansaitsee nähdä päivänvalon useamminkin.

”Kukapa tietää, jos tästä saataisiin jonkinlainen perinne?”

Requiemin solisteina esiintyvät sopraano **Marjukka Tepponen**, alto **Marjatta Airas**, tenori **Ossi Jauhiainen** ja basso **Olavi Hautsalo**.

W.A. Mozartin Requiem Kuopion Tuomiokirkossa la 3.11. klo 15.

HELI HARING

KISSA PÖYDÄLLE

Hurraa robotti!

Nyt se tapahtui: vastoin tapojani innostuin teknisestä innovaatiosta. Luin Helsingin Sanomista (25.10.) uudenlaisesta robotti-innovaatiosta, joka lajittelee jätteitä.

Nyt ovat miehet oikealla asialla, kerrankin tekniikka vie aidosti ihmiskuntaa ongelmatilanteesta eteenpäin!

Kuinka ollakaan, yhtenä aivoina takana on filosofian tohtori Tuomas J. Lukka, aikoinaan Suomen nuorin tohtori. Lukan, tekniikan tohtori Harri Valpolan ja artistina tunnetun Jufo Peltomaan yritys, ZenRobotics –yhtiö on saanut hyvin kasaan riskirahoitusta. Rajat ylittävä, epätavallinen innovointi on tuottanut loistavaa jälkeä: käytössä ovat metallinpaljastimet, infrapunakamerat, näkyvän valon kamerat, laserskannerit ja uudenlainen tietojen yhdistely ja analysointi. Osaa näistä tekniikoista käytetään jo erillisinä jätteiden lajittelussa.

Kaatopaikat täyttyvät, merenpohjiin kasvaa kymmenien kilometrien korkuisia muovipussipyörteitä ja elinympäristömme saastuu huimaa vauhtia. Maailmanlaajuisesti jätteen lajittelu on kasvava ja raskas ala. Jätteet

ovat entistä myrkyllisempiä ja lajittelua tehdään kolmannissa maissa usein käsin, jopa lapsen tai nuoren käsin. Turha on sanoakaan, että työtä tehdään myrkyllisten palamiskaasujen ja haitallisten materiaalien keskellä oman terveyden kustannuksella.

EU on tiukentamassa jätteiden sekajätteiden käsittelysäädöksiä. Jätteiden lajittelu on myös maailmanlaajuinen bisnes. Siksi alalle on jo saatu Italiassa vakiintuneesti mafia ja nyt suomalaiset innovaattorit, joiden systeemissä robotti myös osaa laskea: tämä metalli maksaa myytynä pari sataa euroa tonnilta, jätteenä sen viemisen kaatopaikalle maksaa satasen tonnilta.

Kuka muistaa Kiasman ARS 11 Afrikka-näyttelystä sen Pieter Hugon videoista ja valokuvista koostuvan puhuttelevan teoksen, jossa nuoret tekivät työtään jättekasojen palaessa ympärillä? Kuka muistaa arkisen, välttämättömän ekologiakasvatuksen ja jätteiden jatkohödyntämiseen liittyvän riiston?

ULLA REMES

Ranskasta, päivää

On ihmeellistä, että tässä kypsässä iässä voi elää todeksi nuoruutensa haaveita. Niin kuin senkin, että saa tehdä töitä ulkomailla.

Olen parhaillaan viikon Erasmus-opettajavaihdossa Ranskassa. Tämä Lille, jonka suomalaiset tunnistavat korkeintaan Mestarien liigan joukkueeksi, sijaitsee Pohjois-Ranskassa, aivan Belgian rajalla. Kaupungissa on yli 200.000 asukasta, joten Tampereen kokoluokassa ollaan.

Kummastelen, että meillä Suomessa on kauppohenkilöstön sunnuntai- ja joulukuukausiloma, kun taas Ranskassa on vain yksi sunnuntai- ja joulukuukausiloma.

Silti nämä sadat tuhannet ihmiset pärjäävät ihan hyvin!

Sunnuntailounas on niin pyhä asia, että esimerkiksi kaupunkikiertoajeluista ei ole sunnuntaisin yhdeltä, koska silloin syödään.

Olemme piipahdelleet kirkkoihin aina, kun on kohdalle sattunut. Katolisten kirkkojen jyhkeys jaksaa hämmästyttää. Ne ovat niin valtavia, että yksi pieni sivukappeli on ehkä kotimaisen normikirkon kokoinen.

Silti kirkkoihin tuntuu olevan tuloja. Eivät ne tyhjillään seiso. Sunnuntain kello yhdentoista messussa oli varsin monen ikäistä ja näköistä väkeä.

Samoja ajankohtaisasioita käsitellään täällä kuin koti-Suomessakin. Matkakumppanini osui keskelle suurta mielenosoitusta, joka liittyi homoparien adoptio-oikeuteen. Vastustajat olivat siinä pääosassa, laumoittain istui heitä oopperatalon portailla.

Sitä jää täällä miettimään, että olisiko elämä meidän pimeässä Pohjolassamme valoisampaa, jos ihmiset suhtautuisivat hiukan pehmeämmin toisiinsa. Emme osaa ranskaa lainkaan ja useimmat tälläiset eivät puhu englantia mutta pärjäämme täällä erinomaisesti. Niin pikku leipäkauppojen myyjättäret kuin taidemuseon vartijatkin suhtautuvat asiakkaisiin arvostavasti ja ystävällisesti.

Aina voi tervehtiä, hymyillä ja kiittää. Ja jos vielä olisi yhteinen kieli niin miten voisikaan höpötellä mukavia samalla, kun ostaa tuoretta leipää tai juustoja. Niin kuin täällä on tapana.

HELENA KANTANEN

Palstalla kirjoittavat vuorotellen yliopistonlehtori Helena Kantanen Kuopiosta sekä toimittaja Janne Villa Helsingistä.

Heihei Suomi, sanoi lapsenlapsi

”Pelon valtaa ei voi jäädä tai ei jaksa. Elämä on opettanut jättämään taakat Jumalan käsiin”, sanoo Marjatta Rissanen lähetettyään lapsiaan maailmalle.

Marjatta Rissanen, 77, katsoo olohuoneen isoista ikkunoista avautuvaa maisemaa Karttulanlahdelle, jossa aurinko on laskemassa. Katiska on nostettu laiturille, vene on vielä kääntämättä.

Marjatta on lähettänyt Tauno-miehen kanssa seitsemän lasta yksi toisensa jälkeen maailmalle. Sekä kuvainnollisesti että kirjaimellisesti. Lapset olivat lähetystyössä ja vapaaehtoisena kehitysyhteistyöprojekteissa. Nuorin tytär asuu tälläkin hetkellä perheensä kanssa Englannissa.

Karttulaan sateli viestejä vaarallisista olosuhteista. Pommi räjähti lähellä kotia, ryöstöt ja kidnappaukset vaaransivat matkan kaupungista toiseen.

”Vetosin Raamatun Sanaan, jossa Jeesus on luvannut olla meidän kanssamme. Kun tilanteet olivat ohi, huokasimme kiittolisena.”

Lapsi opettajana

Nuorena pelko ja huoli olivat läsnä useammin. Miten pärjään, jaksan, osaan?

Marjatta oivalsi jotain heittäytymisestä 5-vuotiaalta lapsenlapselta.

”Perhe kuvasi tilanteen, jossa he olivat lähdössä laivalla Turun satamasta. Poika katsoi kaupunkiin, joka jäi kauemmaksi. ”Heihei Suomi”, hän hymyili ja vilkutti kannelta. Filmiä katsellessani sydämessäni viils. Pojan huoltomuus! Hän lähti seikkailuun ilolla ja jännityksellä. Vanhempien kanssa ei tarvitse pelätä. Tällaisessa oikeanlaisessa huoltomuudessa kun saisi kasvaa ja oppia.”

Lapset ovat aina olleet Marjatalle ja Taunolle lahjaa.

”Ensimmäinen lapsemme kuoli ennen syntymää. Se oli suru. Pettymyskin. Ei silloin nuorena osannut ottaa huomioon, että kaikki ei mene niin kuin suunnittelemme. Siitäkin selvittiin, toinen lapsemme syntyi vuoden päästä.”

”Nuorena äitinä hätäilin liikaa. Otin kaiken omille hartioille kannettavaksi. Se väsytti. Ehkä nyt osaisin löysätä. Jumala armosaan on pitänyt lapsista huolen, minusta huolimatta.”

Rakkaat naapurit

Vanhemmiten unta ei riitä enää koko yöksi. Jos uni katkeaa, Marjatan kädet painuvat ristiin. Toisinaan askeleet vievät olohuoneeseen ja nojatuolissa hän juttelee taivasta kohden. Hiljaisuudessa myös Raamattu puhuttelee eri tavalla.

”Asiat voivat muuttua rukouksessa. Maailma tarvitsee esirukoilijoita. Moni vanha ihminen kokee, ettei voi olla missään avuksi. Hän voi aina rukoilla, pyytää laskemaan sydämelle ihmisiä tai asioita.”

Elämä yllättää ja joskus tapahtuu niin, että rukoilijan oma sydän muuttuu. Nöyrytyä ja

murtuu. Katkeruus muuttuu toivoksi.

”Välillä vastauksia ei näy eikä kuulu. Voi olla, että tulokset saadaan vasta taivaassa.”

”Karttula ja kotikylän ihmiset tuntuvat entistä rakkaammilta. Jumala näytti minulle taannoin tältä seudulta reitin, jonka varrella asuu tuntemiani ihmisiä. Saan heidän puolestaan rukoilla. Ihmeellistä”, Marjatta kuvailee.

Mitä elämältä toivon?

”Viime aikoina olen pohtinut vanhenemista. Ihmisen elämää ja tarkoitusta. Sitä elää touhottaa kaikenmaailman ajallisten asioiden perässä. Niin vähän tulee kyselyä, että mihin tämä johtaa.”

50-vuotiaana Marjatta mietti, mitä on jäljellä. Mitä toivon elämältä? Lasten lähdettyä kotoa elämä hiljeni. Oli tilaa katsoa ympärilleen.

”Sellaisen toiveen esitin, että Jumala voi-

”Pommi räjähti lähellä kotia, ryöstöt ja kidnappaukset vaaransivat matkan kaupungista toiseen.

si käyttää enemmän. Että saisin elää lähempänä Häntä.”

Rukous kuultiin. Edellisissä vuosikymmenissä on ollut rikkautta.

”Minulla on ollut helppo elämä. Tässä on turvallista elää. Tauno on ollut hyvä isä lapsillemme. Hän on mies, joka antaa vapautta ja tilaa. Minä olen keljampi. Puutun asioihin ja määräilen”, naurahtaa Marjatta.

”Ikääntyminen ei onneksi tunnu pahalta, vaikka ei vanheneminen toivoa tuova asia ole. En osaa oikein selittää, mutta elämä on syventynyt. Iloitsen esimerkiksi raamattu-rukouspiiristämme, siellä tuemme toisiamme ja iloitsemme yhdessäolosta. Tässäkin iässä voi elämään tulla uusia asioita, etsimällä tai yllättäen”, Marjatta Rissanen toteaa.

Kuva ja teksti
HANNA KARKKONEN

”Tämä on rakas kylä”. Marjatta Rissanen muutti miehensä kanssa Karttulaan Varpaisjärveltä vuonna 1955.

